

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Bakalářská práce

**Městská policie
a její úloha při zajištění veřejného pořádku v obci**

(Práce obecní policie ve statutárním městě Mladá Boleslav)

Aneta Šimonová

© 2019 ČZU v Praze

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Aneta Šimonová

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Městská policie a její úloha při zajištění veřejného pořádku v obci (Práce obecní policie ve statutárním městě Mladá Boleslav)

Název anglicky

The Municipal Police and their role in ensuring public order (The work of the municipal police in Mladá Boleslav)

Cíle práce

Celkově práce zkoumá význam obecní policie ve veřejné správě.

Práce bude zejména zjišťovat spokojenost občanů s prací obecní policie provedený terénním průzkumem včetně anketního šetření.

Bude zjišťovat též nedostatky práce strážníků a navrhne opatření k jejich eliminaci. Dále zjištění nejčtetnější problematiky ve veřejném pořádku, kterou městská policie v určeném městě a za konkrétní časové období řeší.

Díličím cílem je vyhodnocení nejproblematictějších bodů vyplývajících z komparace staré a nové právní úpravy.

Metodika

Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část.

V teoretické části bude po shromáždění a studiu materiálů použita zvláště metoda analýzy – rozbor právní úpravy zkoumané problematiky. Dále metoda syntézy, kompilace (rešerše z odborné literatury a dalších pramenů). Rovněž metoda komparace staré a nové právní úpravy v zákoně o obecní policii.

V praktické části bude zejména použita analýza činnosti policie za určité časové období, její vyhodnocení prostřednictvím ankety mezi občany a obd. statistickým sběrem dat a jejich následné vyhodnocení v Závěru práce.

Doporučený rozsah práce

30-40 stran

Klíčová slova

veřejný pořádek, veřejná správa, městská policie , strážník, bezpečnost, zákon, přestupek, prevence

Doporučené zdroje informací

KOPECKÝ, M. PRŮCHA, P. HAVLAN, P. JANEČEK, J. Zákon o obcích. KOMENTÁŘ. vyd. Wolters Kluwer, 3. vydání 2017. ISBN 978-80-7552-862-9

MACEK, P. HÁJEK, V. Obecní policie II. Vyd. Policejní akademie ČR, Praha, 2003. ISBN 80-7251-133-5.

Vetešník, Jemelka, Zákon o obecní policii, KOMENTÁŘ, C.H.Beck, Praha 2003, ISBN 978-80-7400-165-9

VETEŠNÍK, P. CHAUER I. Příručka strážníka. Vyd. nakl. Aleš Čeněk Plzeň, 2014. ISBN 978-80-7380-542-5

VETEŠNÍK, P. CHAUER I. ZÍDKA A. Obecní policie. Vyd. nakl. Aleš Čeněk Plzeň, 2013. ISBN 978-80-7380-463-3.

zákon č. 128/2000 Sb., zákon o obcích (obecní zřízení) ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod

zákon č. 533/1991 Sb., zákon o obecní policii ve znění pozměňujících předpisů

zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Předběžný termín obhajoby

2018/19 LS – PEF

Vedoucí práce

JUDr. Eva Kadlecová

Garantující pracoviště

Katedra práva

Elektronicky schváleno dne 7. 11. 2018

JUDr. Jana Borská, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 12. 11. 2018

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 28. 11. 2019

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci „Městská policie a její úloha při zajištění veřejného pořádku v obci (Práce obecní policie ve statutárním městě Mladá Boleslav)" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 25. 11. 2019

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala JUDr. Evě Kadlecové za vedení mé bakalářské práce, její cenné rady a trpělivost. Dále děkuji strážníkům městské policie v Mladé Boleslavi, kteří mi poskytli potřebné informace a podklady. Velké poděkování patří také mé rodině, za její podporu v průběhu studia.

Městská policie a její úloha při zajištění veřejného pořádku v obci (Práce obecní policie ve statutárním městě Mladá Boleslav)

Abstrakt

Předkládaná bakalářská práce se věnuje práci obecní policie se zaměřením na městskou policii v Mladé Boleslavi. První část se věnuje především analýze právních předpisů souvisejících s obecní policií včetně zaměření na obecná oprávnění a povinnosti strážníků. Zajímavostí je také postavení strážníků v rámci veřejné správy a specifické předpoklady pro výkon funkce.

Praktická část je zaměřena na konkrétní práci městské policie v Mladé Boleslavi. Pozornost je zaměřena na výkon služby strážníků, jejich vybavení, konkrétní blokovou činnost a programy prevence kriminality. Vlastní výzkum se týká povědomí občanů o městské policii obecně, o aspektech její práce, důvěry ve strážníky a hodnocení jejich vystupování či profesionality. S tím souvisí komparace výsledků výzkumu se skutečnými skutečnostmi. Část průzkumu se věnuje také komplikované dopravní situaci ve městě a návrhy jejího řešení podle respondentů. V závěru práce jsou navržena opatření, která povedou ke zlepšení vnímání obecní policie ze strany občanů města.

Klíčová slova: městská policie, strážník, obecní policie, prevence, veřejný pořádek, obec, kriminalita, bezpečnost, zákon, sankce

Municipal Police and their role in ensuring public order (The work of the Municipal police in Mladá Boleslav)

Abstract

Presented bachelor thesis is devoted to the services of the local police force with focus on Municipal Police of Mladá Boleslav. First part of the thesis is dealing especially with analysis of the law regulations related to Municipal Police including general entitlement and duties of officers. The thesis is pointing out status of the officers in state administration and specific requirements for fulfilling the role.

The empirical part of the thesis is dealing with particular service of the officers in the city of Mladá Boleslav. It focuses on service of the officers, their equipment, specific block activity and crime prevention programmes. It is followed by empirical study which emphasizes citizens awareness of the Municipal Police, aspects of the service, trust in the officers and evaluating their performance and professionalism. It is followed by the comparison of the empirical study results with facts. Part of the empirical study is dealing with complicated traffic situation in the city and it provides with solutions. In closure the thesis provides with precautions which leads to improvement of citizens awareness of the Municipal Police.

Key words: Municipal Police, officer, local police force, prevention, public order, municipality, criminality, safety, law, sanctions

Obsah

1 Úvod	10
2 Cíl práce a metodika	12
2.1 Cíl práce.....	12
2.2 Metodika.....	12
3 Teoretická východiska	14
3.1 Obecní policie úvodem.....	14
3.2 Právní úprava	15
3.2.1. Zřízení obecní policie	18
3.2.2. Přijímací proces a předpoklady pro funkci.....	20
3.2.3. Postavení strážníka	25
3.2.4. Územní působnost a věcná příslušnost.....	26
3.2.5. Oprávnění strážníka	28
3.2.6. Povinnosti strážníka.....	37
4 Praktická část.....	39
4.1. Město Mladá Boleslav	39
4.1.1. Zřízení městské policie v Mladé Boleslavi.....	39
4.2. Výkon služby městské policie v Mladé Boleslavi	39
4.2.1. Program prevence kriminality	41
4.3. Materiální a technické vybavení	41
4.4. Kamerový systém města.....	42
4.5. Bloková činnost (konkrétní činnost, výše pokut, nejčtenější problematika)...	42
4.6. Vyhodnocení dotazníkového šetření	45
5 Výsledky	61
6 Závěr	62
7 Seznam použitých zdrojů	64
8 Přílohy	67

Seznam obrázků

Obrázek č. 1 – Hierarchie městské policie v Mladé Boleslavi	40
---	----

Seznam tabulek

Tabulka č. 1 – novely zákona o obecní policii	16
Tabulka č. 2 – poměr strážníků se středním vzděláním ukončeným výučním listem	22
Tabulka č. 3 – počet událostí za sledované období	42
Tabulka č. 4 – souhrn nejčtenějších událostí	43

Seznam grafů

Graf 1	Věk	46
Graf 2	Pohlaví	47
Graf 3	Vzdělání	47
Graf 4	Víte o tom, že je v Mladé Boleslavi zřízena městská policie?	49
Graf 5	Máte osobní zkušenost s městskou policií?	49
Graf 6	Jakou máte zkušenost s městskou policií?	50
Graf 7	Máte důvěru v městskou policii?	51
Graf 8	Jak hodnotíte vystupování a profesionalitu městské policie?	51
Graf 9	Domníváte se, že počet strážníků v Mladé Boleslavi je dostatečný?	52
Graf 10	Cítíte se díky strážníkům ve městě bezpečněji?	53
Graf 11	Zaměřují se podle Vás strážníci na důležité (problematické) oblasti?	54
Graf 12	Co považujete za největší problém našeho města, na který by se strážníci měli soustředit?	55
Graf 13	Jsou dle vašeho názoru oblasti, které by měla městská policie v Mladé Boleslavi zlepšit, aby se pozitivně upravilo její vnímání veřejností? Pokud ano, na co je podle vás třeba se zaměřit?	56
Graf 14	Navazující na otázku a graf 13	56
Graf 15	Domníváte se, že je dopravní situace ve městě problematická?	57
Graf 16	Domníváte se, že strážníci řeší dopravní situaci v rámci svých kompetencí uspokojivě?	59
Graf 17	Co by měli strážníci udělat pro zlepšení dopravní situace ve městě?	60

1. Úvod

Obecní policie je nedílnou a důležitou součástí veřejné správy. Tuto instituci dnes již vnímáme jako samozřejmou a strážníky jako běžnou součást veřejné správy. A to především oproti porevoluční době, kdy po vzniku prvních obecních policií v dnešní podobě bylo povědomí o oprávněných strážníků v podstatě nulové a leckdy tak vznikala nedorozumění, například při obyčejném požadavku strážníka na legitimování občana.

I přes to, že od vzniku moderní obecní policie uplynulo již téměř 30 let, mnozí občané ani dnes netuší, jaké činnosti strážníci vykonávají, a jakými pravomocemi disponují. Jedním z dílčích cílů této práce je proto také zvýšit povědomí společnosti o této problematice. S tím souvisí i odlišení strážníků a policistů, což bývá u veřejnosti často zaměňováno, a právě tyto nejasnosti by měla práce také ozřejmit.

V některých případech se setkáme s tím, že občan vystupuje proti strážníkům striktně negativně. To je dáno především tím, že do kontaktu se strážníky přijde běžný občan většinou v okamžiku, kdy spáchá přestupek a za něj trestán. Jeho negativní pocit z této situace se odrazí na vnímání strážníka (jakožto trestajícího), ačkoliv vinen je občan sám. Na druhou stranu je známo, že se na strážníky obrací někteří občané i s naprostými banalitami.

Tato bakalářská práce pojednává v teoretické části o obecní policii všeobecně a v praktické části již konkrétně o městské policii v Mladé Boleslavi. V počátku práce je stručně pojednáno o historii obecních policií a její charakteristice, včetně rozdílů mezi obecní a státní policií, což v některých případech bývá zaměňováno. Rozebrána je také právní úprava, včetně jednotlivých novel zákona o obecní policii a dalších souvisejících obecných či zvláštních právních předpisů.

Po této obecné části následuje osvětlení procesu přijímání strážníků, kde jsou rozebrány také zásadní změny posledních let týkající se stanovení nejnižšího dosaženého vzdělání strážníků a nejnižšího požadovaného věku. V další kapitole je popsáno postavení strážníků v rámci veřejné správy, včetně vysvětlení, jakým smluvním vztahem jsou vázáni a k jakému subjektu. Přiblížena je také územní působnost a věcná příslušnost a teoretickou část ukončují obsáhlé kapitoly týkající se oprávnění a práv strážníků.

Praktická část vychází z poznatků městské policie ve statutárním městě Mladá Boleslav. Praktická část práce je především zpracovaným výsledkem průzkumu

prováděného mezi občany. Výsledkem by mělo být označení problematických témat ve městě, návrhy na efektivnější práci strážníků a v neposlední řadě nedostatky, jejichž odstranění, by dle respondentů mohlo vést k lepšímu vnímání obecní policie občany.

V současné době je v 378 obcích zaměstnáno kolem 9000 strážníků¹, a i proto si toto téma zaslouhuje pozornost.

¹ Data o činnosti obecních policií za rok 2018 souhrnně pro ČR v členění podle jednotlivých krajů. Dostupné z: www.mvcr.cz/clanek/obecni-policie-652273.aspx

2. Cíl práce a metodika

2.1. Cíl práce

Celkově práce zkoumá význam obecní policie ve veřejné správě. Zejména bude zjišťovat spokojenost občanů s prací obecní policie a celkově povědomost o její práci. Šetření bude provedeno terénním průzkumem pomocí anketních dotazníků.

Práce bude zjišťovat též nedostatky práce strážníků především z pohledu občana a ve spolupráci s občany (formou námětů v dotazníkovém šetření) navrhne opatření k jejich eliminaci. Dále bude cílem zjištění nejčtenější problematiky ve veřejném pořádku, kterou městská policie v určeném městě a za konkrétní časové období řeší. S tím souvisí porovnání četnosti problémů ve sledovaných letech tj. 2015-2018. Dílčím cílem je pak vyhodnocení problematických bodů vyplývajících z komparace staré a nové právní úpravy

2.2. Metodika

Bakalářská práce je členěna na teoretickou a praktickou část. V teoretické části bude po shromáždění a studiu materiálů použita zvláště metoda analýzy – rozbor právní úpravy zkoumané problematiky, včetně podchycení nejdůležitějších změn zákona. Základní metodou pro vytvoření této práce bude rešerše odborné literatury a souvisejících pramenů. Pro vyhodnocení studovaných materiálů budou použity metody kompilace a syntézy. Budou využity poznatky ze studia odborné tematické literatury, odborných článků, pracováno bude se zákony v úplném znění s komentáři. S využitím těchto podkladů a metod jejich zkoumání bude vytvořen souvislý odborný text. V omezené míře bude čerpáno také z ověřených elektronických zdrojů. Seznam veškerých použitých zdrojů bude uveden v sedmé kapitole, závěrem práce.

Druhá, praktická část, této práce bude zaměřena především na sběr dat a jejich následné vyhodnocení. Zvolena byla metoda dotazování formou anketního dotazníku, kde bylo položeno 16 otázek, z toho 13 uzavřených, 2 polouzavřených a 1 otevřená otázka. Záměrem bylo získat alespoň 100 vyplněných dotazníků zpět, z celkem 195 rozdaných. Na kontaktních místech, kam byly formuláře umístěny, se povedlo získat zpět 120 dotazníků, což předčilo předpoklad počtu navrácených dotazníků. V praktické části práce je popsán již konkrétní postup přípravy na sběr dat a také sběr samotný. Tyto informace byly

zaneseny do tabulky programu Excel a z nich byla vytvořena grafická zobrazení pro lepší čitelnost dat. Každé zobrazení je slovně zhodnoceno a celkové vyhodnocení včetně závěrů následuje.

V praktické části bude také použita analýza činnosti policie za určité časové období. Následuje srovnání jednotlivých činností ve sledovaných letech a vytvoření a zhodnocení závěrů z těchto dat.

Závěrem práce jsou nabídnuty návrhy a doporučení, které by mohly vést ke zlepšení vnímání obecní policie v Mladé Boleslavi. Tyto návrhy vzešly jak z dotazníkového šetření, tak jsou vlastními návrhy na vylepšení situace vycházející z výsledků výzkumu.

3. Teoretická východiska

Problematika obecní policie je pevně zakotvena v právním systému České republiky. Ačkoliv je základním cílem obecní policie zabezpečovat záležitosti místního pořádku a tím napomáhat k bezpečnému a spokojenému fungování občanů obce, převažují ve společnosti názory, že strážníci občanům spíše „škodí“.

V této části bude přiblížen a specifikován pojem obecní policie a její úloha v rámci systému veřejné správy. Tato kapitola pojednává dále o základních právech a povinnostech strážníka, naznačuje rozdíl mezi strážníkem a policistou a analyzuje předmětnou právní úpravu.

3.1. Obecní policie úvodem

Obecní policie je organizační složka obce a lze ji charakterizovat jako ozbrojený bezpečnostní sbor, zřizovaný obecním zastupitelstvem jako specifický nástroj obce, jehož veřejně prospěšnou činností zajišťuje obec klid a pořádek na svém území. Stěžejním úkolem obecní policie je zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku. V institutu obecní policie jde tedy o **část veřejné správy**, pečující o **bezpečnost občanů** v daném obecním teritoriu.² Důležitým indikátorem činnosti obecní policie je také to v jak velké obci je zřízena a kolik má strážníků. Dá se předpokládat, že na malém městě, kde je zřízena obecní policie pouze na denní provoz v počtu například čtyř strážníků, bude náplň činnosti diametrálně odlišná od městské policie zřízené ve velkém městě s desítkami strážníků v nepřetržitém provozu.

Úloha obecní policie v oblasti bezpečnosti státu a veřejného pořádku spočívá především v zabezpečování místního pořádku. Obecní policie je tímto vymezena vůči policii ČR, která plní obecnou působnost i vůči dalším orgánům veřejné správy.

I přes to, že je tato organizační složka označována jako **obecní policie, její členové nejsou policisté, ale strážníci**. Jako policisty můžeme označovat pouze příslušníky sboru Policie ČR. Přesto, že každá tato složka má diferencované kompetence, pro některé občany může být toto rozdělení a podobné označování matoucí. Je proto důležité toto rozlišení zdůraznit. Zdánlivě rozdílné mohou být také názvy obecní a městská policie. Obecní

² MACEK, Pavel. *Bezpečnostní služby*. 2., dopl. vyd. Praha: Police history, 2008. s. 77

policie zřizovány ve městech, statutárních městech a v hlavním městě Praze jsou policiemi městskými.³ V ostatních obcích tuto složku označujeme jako policii obecní. Z hlediska zákonného se jedná o totožné složky a rozdíl najdeme skutečně pouze v názvu.

Zde je také na místě poznamenat, že obecní policie je **součástí integrovaného záchranného systému, do kterého je zařazena jako ostatní složka** na základě zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů.⁴

V oblastech, kde obecní policie nedisponuje místní (územní) působností, vykonává PČR svá veškerá oprávnění komplexně. V obcích, kde obecní policie zřízena je, se může PČR spolehnout na součinnost obou s touto složkou a nemusí proto vykonávat veškerá svá oprávnění v celém rozsahu.

3.2. Právní úprava

Základem, nosnou konstrukcí, právní úpravy, nezbytné pro činnost obecních a městských policií je **Ústava a právně nadřazená Listina základních práv a svobod**. Základní lidská a občanská práva mají v každé opravdu demokratické společnosti výjimečné a nezastupitelné postavení⁵. Základním právním předpisem, který představuje zákonný podklad pro samotné zřizování instituce obecní policie je **zákon č. 128/2000 Sb., o obcích** (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů. Vedle něj je stěžejním právním předpisem, kterým se ve svých činnostech obecní policie primárně řídí, **zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii**, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o obecní policii“), který definuje základní úpravy tohoto institutu. Tento zákon je prováděn dvěma vyhláškami účinnými od 1. ledna 2009 a to vyhláškou č. 418/2008 Sb., kterou se provádí zákon o obecní policii (dále jen „prováděcí vyhláška“) a vyhláškou č. 444/2008 Sb., o zdravotní způsobilosti uchazeče o zaměstnání strážníka, čekatele a strážníka obecní policie, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška o zdravotní způsobilosti“). Zákon o obecní policii platí dosud, přestože byl od počátku své platnosti již několikrát

³ § 1 odst. 4 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii

⁴ § 4 odst. 2 zákona č. 239/2000 Sb., Zákon o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, kde *ostatními složkami integrovaného záchranného systému jsou vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil, ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory, ostatní záchranné sbory, orgány ochrany veřejného zdraví, havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby, zařízení civilní ochrany, neziskové organizace a sdružení občanů, která lze využít k záchranným a likvidačním pracím. Ostatní složky integrovaného záchranného systému poskytují při záchranných a likvidačních pracích plánovanou pomoc na vyžádání.*

⁵ MACEK, Pavel. *Bezpečnostní služby*. 2., dopl. vyd. Praha: Police history, 2008, s 78

novelizován. Oproti například zákonu č. 283/1991 Sb., zákon České národní rady o Policii České republiky, účinnému k 15. 7. 1991, který byl po dobu své platnosti aktualizován 38 novelami, přesto zrušen k 1. 1. 2009 a nahrazen zákonem č. 273/2008 Sb., zákon o Policii České republiky. Novelty zákona o obecní policii jsou shrnuty v následující tabulce:

Tabulka č. 1 Novelty zákona o obecní policii

č. 67/1993 Sb.	Zákon, kterým se mění a doplňují zákon České národní rady č. 200/1990 Sb., o přestupcích, zákon České národní rady č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, a zákon České národní rady č. 553/1991 Sb., o obecní policii.
č. 163/1993 Sb.	Zákon, kterým se mění a doplňují zákon České národní rady č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění zákona České národní rady č. 26/1993 Sb. a zákona č. 67/1993 Sb., a zákon České národní rady č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění zákona č. 67/1993 Sb.
č. 82/1995 Sb.	Zákon, kterým se mění a doplňuje zákon České národní rady č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, a mění zákon České národní rady č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, zákon České národní rady č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 528/1990 Sb., devizový zákon, ve znění pozdějších předpisů
č. 153/1995 Sb.	Zákon, kterým se mění a doplňuje zákon České národní rady č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění zákona č. 67/1993 Sb., zákona č. 163/1993 Sb., a zákona č. 82/1995 Sb.
č. 132/2000 Sb.	Zákon, o změně a zrušení některých zákonů souvisejících se zákonem o krajích, zákonem o obcích, zákonem o okresních úřadech a zákonem o hlavním městě Praze
č. 311/2002 Sb.	Zákon, kterým se mění zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů, a o změně některých dalších zákonů
č. 320/2002 Sb.	Zákon, o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů

č. 274/2008 Sb.	Zákon, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o Policii České republiky
č. 227/2009 Sb.	Zákon, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o základních registrech
č. 427/2010 Sb.	Zákon, kterým se mění zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony
č. 375/2011 Sb.	Zákon, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o zdravotních službách, zákona o specifických zdravotních službách a zákona o zdravotnické záchranné službě
č. 142/2012 Sb.	Zákon, o změně některých zákonů v souvislosti se zavedením základních registrů
č. 494/2012 Sb.	Zákon, kterým se mění zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění zákona č. 306/2009 Sb., a některé další zákony
č. 303/2013 Sb.	Zákon, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím rekodifikace soukromého práva
č. 64/2014 Sb.	Zákon, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím kontrolního řádu
č. 204/2015 Sb.	Zákon, kterým se mění zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony
č. 188/2016 Sb.	Zákon, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o hazardních hrách a zákona o dani z hazardních her
č. 65/2017 Sb.	Zákon, o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek
č. 183/2017 Sb.	Zákon, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákona o některých přestupcích

č. 248/2017 Sb.	Zákon, kterým se mění zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů
-----------------	---

zdroj: www.fulsoft.cz, zpracování: vlastní

Ze zákona č. 250/2016 Sb., Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon o odp. za přestupky“), a zákona č. 251/2016 Sb., Zákon o některých přestupcích (dále jen „přestupkový zákon“), oba účinné ode dne 1. 7. 2017, vyplývají pro strážníky konkrétní přestupky, které jsou kompetentní řešit a také výše pokut, které mohou ukládat. Tyto dva zákony nahradily původní zákon č. 200/1990 Sb., zákon České národní rady o přestupcích, který byl platný celých šestnáct let od roku 1990. Dalšími právními předpisy, které se dotýkají, a v některých svých částech upravují činnost strážníků, jsou zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu (dále jen „zákon o zbraních“); zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích; zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích; vyhláška č. 30/2001 Sb., kterou se provádějí pravidla provozu na pozemních komunikacích a úprava řízení provozu na pozemních komunikacích; zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (dále jen „živnostenský zákon“). Dalšími právními předpisy, jejichž znalost je pro strážníka nutná k řádnému výkonu profese jsou zákon č. 141/1961Sb., o trestním řízení soudním, (dále jen trestní řád); zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník (dále jen trestní zákoník); zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek; zákon č. 500/2004 Sb., správní řád; zákon č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím, zákon č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen správní řád), zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. Obecně lze říci, že občan může činit to co není zákonem zakázáno a strážník může činit pouze to, co je mu zákonem povoleno.

3.2.1. Zřízení obecní policie

Zákon o obecní policii stanovuje, že obecní policii **zřizuje a zrušuje obecní zastupitelstvo obecně závaznou vyhláškou**. Zřizování obecní (městské) policie náleží tedy do samostatné působnosti obce a je dáno zastupitelstvu obce jako možnost, nikoliv jako povinnost.⁶ Zároveň má tedy i zastupitelstvo obce možnost městskou policii kdykoliv zrušit a její působení především v menší obci může být poměrně nejisté. Nedlouho po

⁶ MACEK, Pavel. *Bezpečnostní služby. 2., dopl. vyd.* Praha: Police history, 2008, s. 17

přijetí zákona o obecní policii začala v určitém duchu euforie vznikat řada obecních a městských policií, aniž by se obecní zastupitelstva zamyslela nad dvěma otázkami: 1. Je v našem regionu obecní policie potřebná? 2. Najdou se v rozpočtu obce dostatečné finanční prostředky na provoz obecní policie? Příkladem odpovědí na tato slova je několik menších obcí a měst, kde byla obecní policie zřízena a následně zrušena (například město Pelhřimov).⁷

Obecní policie **je zvláštním orgánem obce**, a nemá tedy samostatnou právní subjektivitu. Jakékoliv právní jednání či občanskoprávní smlouvy i rozhodovací mechanismy, náleží radě obce, která obecní policii zřídila, pokud tato oprávnění nespadají do kompetence zastupitelstva obce.⁸ Nicméně *rada obce může svěřit obecní policii zcela nebo zčásti rozhodování o právních jednáních souvisejících s činností obecní policie*,⁹ což je v případě větších měst, kde je pověřen řízením městské policie ředitel (velitel) obecní policie, logickým krokem.

V případě, že se obecní zastupitelstvo rozhodne obecní policii zřídit, musí se řídit platnými právními předpisy a zároveň obecně závaznou vyhláškou stanovit vzhled stejnokroje strážníků, který nesmí být zaměnitelný se stejnokroji příslušníků ozbrojených sil a sborů.¹⁰ Dále pak může následovat pověření strážníka, který je pověřen plněním některých úkolů při řízení obecní policie, s tím, že **obecní policii řídí starosta nebo jiný člen zastupitelstva obce** pověřený zastupitelstvem obce.¹¹ Jak již bylo zmíněno, pověřeným může být jen strážník s platným osvědčením strážníka. Pověření lze tomuto strážníkovi zastupitelstvem obce odebrat nebo mu zanikne v případě, kdy přestane splňovat podmínky pro výkon funkce strážníka.¹² *Řídící a velící subjekty obecní policie musí být schopny nejen řídit, velet a vést podřízené pracovníky, ale také odpovídajícím způsobem organizovat a kontrolovat jejich činnost, umět pracovat s právními normami, zasvěceně radit a odborně proškolovat podřízené pracovníky.*¹³

⁷ VETEŠNÍK, Pavel. *Zákon o obecní policii: komentář*. V Praze: C.H. Beck, 2009. Beckovy texty zákonů s komentářem, s. 47

⁸ ŠEBESTA, Patrik. *Zákon o obecní policii: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2018. Komentáře (Wolters Kluwer ČR), s. 4, s. 5

⁹ KOPECKÝ, Martin. *Zákon o obcích: komentář*. 3. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2017. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). s. 242

¹⁰ MACEK, Pavel. *Bezpečnostní služby*. 2., dopl. vyd. Praha: Police history, 2008. s. 80

¹¹ § 3 odst.1 a 2 zákona o obecní policii

¹² ŠEBESTA, Patrik. *Zákon o obecní policii: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2018. Komentáře (Wolters Kluwer ČR), s. 68

¹³ MACEK, Pavel. *Bezpečnostní služby*. 2., dopl. vyd. Praha: Police history, 2008, s. 81

3.2.2. Přijímací proces a předpoklady pro funkci

Pro výkon funkce strážníka jsou, stejně jako pro výkon jiných zaměstnání, stanoveny určité předpoklady a podmínky. Vzhledem k určitému poslání, kterou funkce strážníka bezesporu je, jsou předpoklady pro její výkon logicky přísnější než pro jiná zaměstnání. Kvalifikačními předpoklady, které stanoví zákon § 4 odst. 1) č. 553/1991 Sb., o obecní policii jsou *občanství České republiky, bezúhonnost, spolehlivost, věk minimálně 18 let, zdravotní způsobilost, střední vzdělání s maturitní zkouškou a osvědčení o splnění odborných předpokladů (dále jen „osvědčení“)*.¹⁴ Podmínky bezúhonnosti jsou stanoveny v § 4 písm. a odst. 1) zákona o obecní policii. Bezúhonnost uchazeče o zaměstnání strážníka se prokazuje výpisem z Rejstříku trestů, který nesmí být starší 3 měsíců a dále čestným prohlášením, které nesmí být starší 3 měsíců.¹⁵ Z toho vyplývá, že se jedná především o činy, které se promítnou do rejstříku trestů, který musí mít strážník tzv. čistý. *Spolehlivým pro účely tohoto zákona není ten, kdo byl v posledních 3 letech opakovaně pravomocně uznán vinným z přestupku nebo jednání, které má znaky přestupku*

- a) *na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi,*
- b) *na úseku obrany České republiky,*
- c) *proti veřejnému pořádku,*
- d) *proti občanskému soužití,*
- e) *proti majetku,*
- f) *na úseku zemědělství, myslivosti a rybářství spáchaný tím, že úmyslně neoprávněně zasáhl do výkonu práva myslivosti nebo do výkonu rybářského práva anebo úmyslně lovil zvěř nebo chytal ryby v době hájení,*
- g) *podle zákona o zbraních, nebo*
- h) *podle § 28 odst. 1 nebo 2, jestliže jeho jednání, kterým spáchal přestupek nebo které má znaky přestupku, je v rozporu s posláním strážníka podle tohoto zákona.*¹⁶

¹⁴ § 4 odst. 1 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii

¹⁵ § 4 písm. a odst. 2 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii

¹⁶ §4 písm. b) odst. 1 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii

Jako poměrně zásadní se jeví poslední velká novela č. 248/2017 Sb.,¹⁷ kterou se mění **věkové omezení** pro výkon funkce strážníka **z dosavadních minimálních 21 let na 18 let**. Po celou dobu platnosti zákona o obecní policii až do 31. 12. 2017, bylo minimální věkové omezení pro přijetí do pracovního poměru strážníka stanovené na 21 let, ačkoliv tato věková hranice nebyla nikdy racionálně zdůvodněna¹⁸. Občan, který se stane strážníkem mezi osmnáctým a jednadvacátým rokem má ovšem určitá omezení. Jedná se například o nemožnost užívat služební zbraň, či nemožnost být řidičem vozidla s právem přednosti jízdy.¹⁹ Strážník obecní policie smí nosit zbraň, a to na základě zbrojního průkazu kategorie *D – k výkonu zaměstnání nebo povolání*²⁰. Tato kategorie má ovšem určenou spodní věkovou hranici, kdy zbrojní průkaz kategorie D se vydá osobě starší 21 let. Z toho vyplývá, že strážník zbraň nemůže nejen nosit, ale ani s ní zacházet, například ji používat jako donucovací prostředek. Vozidla s právem přednosti jízdy pak smí řídit pouze osoba starší 21 let.²¹

Zajímavé je v tomto kontextu srovnání s příslušníky policie ČR, kteří mohou být od počátku fungování této složky přijímáni do služby dovršením 18. let věku a mají oprávnění nosit zbraň²². Tato oprávnění mají policisté na základě zákona o Policii České republiky.

Co se týče vzdělání, poměrně dlouhou dobu mohli mít strážníci střední vzdělání ukončené výučním listem. S tím, jak se průměrné vzdělání obyvatelstva zvyšuje, souvisí pravděpodobně i změny nároků na vzdělání strážníků. Změnovým zákonem č. 274/2008 Sb.²³, v rámci, kterého byla vypracována velká novela zákona o obecní policii, bylo stanoveno jako požadované vzdělání strážníka střední s maturitní zkouškou. Strážníci, kteří tohoto vzdělání nedosahovali měli stanovené přechodné období, ve kterém museli požadované vzdělání dokončit, a které končilo 31. 12. 2015. I přes tuto dostačující lhůtu si někteří strážníci nezvládli (nebo nechtěli) vzdělání doplnit, proto dovršením stanovené

¹⁷ Poznámka: novela č. 248/2017 Sb., zákon, kterým se mění zákon č. 553/1991 Sb, o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů

¹⁸ ŠEBESTA, Patrik. *Zákon o obecní policii: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2018. Komentáře (Wolters Kluwer ČR), s. 106

¹⁹ Tamtéž s. 107

²⁰ § 16 odst. 2 písm. d. zákona č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu

²¹ § 41 odst. 4 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích

²² Policisté jsou oprávněni k plnění úkolů policie držet, nosit a jinak používat zbraně všech kategorií stanovených jiným právním předpisem a bezpečnostní materiál podle jiného právního předpisu § 110 zákona o PČR č. 273/2008

²³ Poznámka: Zákon č. 274/2008 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o Policii České republiky

lhůty přestali splňovat podmínky pro výkon funkce strážníka a museli od městské policie odejít. Pro srovnání můžeme uvést následující údaje:

Tabulka 2: Poměr strážníků se středním vzděláním ukončeným výučním listem

Rok	Strážníci s výučním listem (%)
2010	16,78
2016	2,1
2018	1,63

Zdroj: Data o činnostech obecních policií za rok 2010 (2016, 2018) souhrnně pro ČR v členění podle krajů, dostupné na: <https://www.mvcr.cz/clanek/obecni-policie-652273.aspx>, Zpracování: vlastní

Pro úplnost je nutné zdůraznit, že taxativní výjimku z podmínky vzdělání měli strážníci, kteří k rozhodnému dni dosáhli věku 45 let, úspěšně třikrát absolvovali zkoušku z odborné způsobilosti a jsou držiteli platného oprávnění strážníka.²⁴

Jak vyčteme z výše uvedeného souhrnu, v roce 2016, po skončení přechodného období, sloužilo u městských policií 2,1 % strážníků, kteří splnili podmínky pro udělení výjimky. U těchto zaměstnanců je předpoklad, že nedostatek vzdělání je nahrazen dlouhodobou profesní zkušeností a opakovaným složením zkoušek z odborné způsobilosti před zkušební komisí Ministerstva vnitra.²⁵ V posledních letech se počet strážníků s touto výjimkou snižuje, což je dáno pravděpodobně odchody těchto strážníků do penze. Pro zajímavost je uvedeno také procento strážníků s výučním listem v roce 2010, kdy tvořili více než 16 % z celkového počtu strážníků.

Pokud by se o zaměstnání u obecní policie ucházel absolvent vyšší odborné školy – konzervatoře, ukončené absolutoriem bez maturitní zkoušky, platí, že vzdělání na tomto druhu školy nenahrazuje střední vzdělání s maturitní zkouškou. Ačkoliv mají absolventi oprávnění užívat titul „DiS“, nenahrazuje tento požadovanou maturitní zkoušku. Totožná

²⁴ Čl VI. odst. 2 zákona č. 274/2008 čl. 6

²⁵ Stanovisko Ministerstva vnitra ve věci výjimky ze splnění povinnosti složit maturitu, dostupné z: http://www.obecnipolicie.eu/a_dokument/1315760242_maturita.pdf

anomálie v právním řádu se uplatní i v případě, kdy tento uchazeč vystuduje na základě svého vyššího odborného vzdělání navazující vysokou školu uměleckého směru.²⁶

Poměrně přísné jsou také předpoklady z hlediska zdravotní způsobilosti, které upravuje vyhláška o zdravotní způsobilosti, která dále také stanoví průběh a frekvenci zdravotních prohlídek (vstupních, periodických, mimořádných, výstupních). V příloze č. 3 této vyhlášky „*Tělesné a duševní vady, nemoci a stavy, které vylučují zdravotní způsobilost uchazeče o zaměstnání strážníka, čekatele nebo strážníka*“ jsou definována zdravotní omezení, při kterých není osoba zdravotně způsobilá k výkonu funkce a zdravotní omezení, kdy při kladném závěru odborného vyšetření, je osoba zdravotně způsobilá k výkonu této funkce.²⁷ Tato omezení jsou poměrně rozsáhlá, nicméně potřebná. Strážník se při výkonu své funkce může ocitnout v situaci, kdy je vzhledem k její nebezpečnosti třeba stoprocentní pozornost a velmi rychlá reakce. Dalším a pravděpodobně hlavním aspektem těchto omezení je fakt, že strážník manipuluje se zbraní a v takovém případě není možné mít obavu například z epileptického záchvatu.

Pokud je uchazeč o zaměstnání přijat k obecní policii, stává se tzv. čekatelem a prozatím nemůže vykonávat oprávnění strážníka a ani prokazovat svoji příslušnost k obecní policii coby strážník.²⁸ Aby se čekatel mohl stát strážníkem, musí projít zkouškou, která ověří jeho odbornou způsobilost. Před zkouškou projde čekatel školením ve vzdělávacím zařízení s akreditací Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, pro přípravu k činnostem strážníka obecní policie. Toto školení, stejně tak výcvik k používání donucovacích prostředků, je nezbytnou podmínkou, aby čekatel mohl složit zkoušku z odborné způsobilosti.²⁹ Nicméně zkoušky z výcviku se neskládají. Zkouška z odborné způsobilosti se skládá v jeden den, z písemné a ústní části, kdy čekatel musí projít úspěšně oběma částmi.

Rozsah odborných předpokladů a rozsah výcviku čekatele a strážníka, včetně náležitostí, průběhu a konání jednotlivých částí zkoušky stanoví prováděcí vyhláška a její

²⁶ ŠEBESTA, Patrik. *Zákon o obecní policii: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2018. Komentáře (Wolters Kluwer ČR), s. 107, s. 108

²⁷ Příloha č. 2, Vyhláška č. 448/2008 Sb., o zdravotní způsobilosti uchazeče o zaměstnání strážníka, čekatele a strážníka obecní policie

²⁸ ŠEBESTA, Patrik. *Zákon o obecní policii: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2018. Komentáře (Wolters Kluwer ČR), s. 36

²⁹ § 4 odst. 3 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii

přílohy. Kde příloha č. 1 ke zmíněné vyhlášce stanoví, že odborné předpoklady čekatele a strážníka zahrnují znalosti právní úpravy:

- a) obecní policie,*
- b) obecního a krajského zřízení,*
- c) shromažďování,*
- d) Policie České republiky,*
- e) trestního práva,*
- f) živnostenského podnikání,*
- g) střelných zbraní a střeliva,*
- h) přestupků a jiných správních deliktů, jejichž projednávání je v působnosti obce,*
- i) správního řízení,*
- j) bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích,*
- k) ochrany před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami,*
- l) krizového řízení a integrovaného záchranného systému.³⁰*

Rozsah výcviku čekatele a strážníka stanoví příloha č. 2 výše uvedené vyhlášky a zahrnuje zvládnutí hmatů, chvatů a kopů; slzotvorných, elektrických nebo jiných obdobně dočasně zneschopňujících prostředků; obušku a jiného úderného prostředku; techniky poutání, použití služební zbraně jako donucovacího prostředku; taktiky zákroku, oprávnění v provozu na pozemních komunikacích.³¹ Dá se tedy říci, že strážník by již po úvodním školení měl být schopen kvalitně využít všech dostupných prostředků ke zpacifikování pachatele, umět se účinně ubránit útoku, používat služební zbraň atd.

Co se týče oprávnění v provozu na pozemních komunikacích, měl by strážník prokázat znalosti potřebné k vyhodnocení a vyřešení situace v případě, že občan porušuje předpisy, umět zacházet s tzv. botičkou, ovládat pokyny směřující k usměrňování provozu na pozemních komunikacích, ovládat certifikované zařízení určené k měření rychlosti vozidel, tzv. radar, a další.

³⁰ Příloha č. 1, Vyhláška č. 418/2008 Sb., kterou se provádí zákon o obecní policii

³¹ Příloha č. 1, Vyhláška č. 418/2008 Sb., kterou se provádí zákon o obecní policii

3.2.3. Postavení strážníka

Po úspěšném vykonání zkoušky se čekatel stává **strážníkem**. Strážník je **v pracovněprávním vztahu k obci**, která, jak již bylo výše zmíněno, je zřizovatelem obecní policie, ne k samotné obecní policii, a tudíž **není ve služebním poměru ke státu**. Postavení strážníka se tedy neřídí zákonem č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, jenž upravuje právní poměry osob, které v bezpečnostním sboru vykonávají službu³², což jsou například příslušníci policie ČR.

Strážník obecní policie **je úřední osobou** a jako úřední osoba je zákonem chráněn. Pokud pachatel použije násilí vůči úřední osobě s úmyslem působit na výkon nebo pro výkon pravomoci úřední osoby a dále pokud se dopustí vyhrožování s cílem působit na úřední osobu spáchá trestný čin. K trestní odpovědnosti se vyžaduje, aby byl čin spáchán v souvislosti s pravomocí a odpovědností funkce strážníka obecní policie.³³ Nelze tedy vymáhat trestní odpovědnost ze skutku násilí vůči úřední osobě v případě, že došlo k útoku na jeho osobu v jeho volném čase osobou, která prokazatelně nemohla vědět, že jde o strážníka.

Jak již bylo uvedeno, řídí se pracovní poměr strážníků zákoníkem práce. Podle tohoto právního předpisu mají zaměstnanci územních samosprávných celků zařazení v obecní policii zvýšené povinnosti. Ty spočívají mimo jiné v tom, že musí jednat a rozhodovat nestranně, musí zachovávat mlčenlivost o skutečnostech související s výkonem zaměstnání, nesmějí v souvislosti s výkonem zaměstnání přijímat dary nebo jiné výhody, zdržet se jednání, které by mohlo vést ke střetu veřejného zájmu se zájmy osobními, mají omezenou možnost podnikání apod.³⁴

Postavení strážníka v rámci veřejné správy vyplývá také z obecné právní úpravy, a to ze správního řádu. Ačkoliv především zákon o obecní policii, zákon o odp. za přestupky a přestupkový zákon, stanoví specifické postupy při výkonu povinností a oprávnění strážníka, je strážník ve svém postavení **důležitou součástí státní správy** a subsidiárně se řídí také správním řádem. Obecně se jedná se především o zásady zákonnosti, zákazu

³² §1 odst. 1 zákona č. 361/2003 Sb., ve znění pozdějších předpisů, o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů; kde se bezpečnostním sborem rozumí Policie České republiky, Hasičský záchranný sbor České republiky, Celní správa České republiky, Vězeňská služba České republiky, Generální inspekce bezpečnostních sborů, Bezpečnostní informační služba a Úřad pro zahraniční styky a informace.

³³ § 127 odst. 1 písm. e) a odst. 2; § 325, § 326 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

³⁴ § 303 odst. 1, 2 a 4 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

zneužití správní úvahy, ochrany práv nabytých v dobré víře, subsidiarity, nestrannosti postupu správního orgánu, rovnosti, materiální pravdy, součinnosti s účastníky řízení, preferování smírného řešení, rychlosti řízení a procesní ekonomie, dobré správy, neveřejnosti apod.³⁵ V dalších ustanoveních se strážníci řídí správním řádem především tam, kde zvláštní právní úprava chybí nebo není dostačující.

3.2.4. Územní působnost a věcná příslušnost obecní policie

Územní působnost je daná zákonem o obecní policii, kde je stanoveno, že obecní policie je orgánem obce a zabezpečuje místní záležitosti veřejného pořádku v rámci působnosti obce a plní další úkoly, pokud tak stanoví tento nebo zvláštní zákon.³⁶ V případě uzavření veřejnosprávní smlouvy mezi obcemi, kdy druhá strana nemá a ani nesmí mít zřízenou obecní policii může obecní policie působit i na území jiné obce. Uzavření veřejnoprávní smlouvy i její změny schvaluje krajský úřad. Na jejím základě může obecní policie vykonávat činnost podle zákona o obecní policii nebo dle zvláštního zákona v případě, kdy je vyhlášen stav nebezpečí, nouzový stav nebo stav ohrožení státu nebo kde je pořádána veřejnosti přístupná sportovní, kulturní nebo obdobná společenská akce, v souvislosti s níž lze předpokládat účast většího počtu osob.³⁷ Místní působnost obecní policie lze shrnout tak, že strážník může **vykonávat oprávnění a povinnosti** vyplývající z jeho zaměstnání **pouze na katastrálním území obce, která obecní policii zřídila** a ke které je strážník v pracovním poměru.³⁸

Věcnou příslušnost stanoví především § 2 zákona o obecní policii, kde se stanoví že obecní policie při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku a plnění dalších úkolů podle tohoto nebo zvláštního zákona:

- a) *přispívá k ochraně a bezpečnosti osob a majetku,*
- b) *dohlíží na dodržování pravidel občanského soužití,*
- c) *dohlíží na dodržování obecně závazných vyhlášek a nařízení obce,*

³⁵ Ministerstvo vnitra České republiky, Správní řád a OP; dostupné na: http://www.obecnipolicie.eu/a_dokument/1315759586_Spravni%20rad%20a%20obecn%C3%AD%20policie_2011.pdf

³⁶ § 1, § 2 odst. 2 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii

³⁷ § 3b) odst. 1 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii

³⁸ Úvod do problematiky obecní (městské) policie *Ministerstvo vnitra* Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/uvod-do-problematiky-obecni-mestske-policie.aspx?q=Y2hudW09Ng%3d%3d>

- d) se podílí v rozsahu stanoveném tímto nebo zvláštním zákonem na dohledu na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích,
- e) se podílí na dodržování právních předpisů o ochraně veřejného pořádku a v rozsahu svých povinností a oprávnění stanovených tímto nebo zvláštním zákonem činí opatření k jeho obnovení,
- f) se podílí na prevenci kriminality v obci,
- g) provádí dohled nad dodržováním čistoty na veřejných prostranstvích v obci,
- h) odhaluje přestupky, jejichž projednávání je v působnosti obce,
- i) poskytuje za účelem zpracování statistických údajů Ministerstvu vnitra (dále jen „ministerstvo“) na požádání údaje o obecní policii.³⁹

Zajímavostí může být formulace v bodě a) § 2 zákona o obecní policii, kde se hovoří o tom, že **obecní policie přispívá k ochraně a bezpečnosti osob a majetku**, což dle komentáře (Vetešník/Jemelka) naznačuje, že strážníci obecní policie neřeší tuto problematiku komplexně, ale podílejí se především preventivně, podpůrně, s ohledem na závažnost provinění. Rozhodující část tohoto úkolu leží zejména na Policii České republiky a činnost obecní policie je k ní subsidiární.⁴⁰ Poměrně zásadními úkoly strážníků jsou ty vyplývající z bodu c) § 2 zákona o obecní policii, tedy dohlížení na dodržování obecně závazných vyhlášek a nařízení obce. Jak uvádí Macek, v publikaci *Bezpečnostní služby*, obecně závaznými vyhláškami jak ve městech, tak i menších územních celcích je běžně řešena problematika umístování reklamních zařízení bez povolení, kouření v metra a prostorách přilehlých (Praha), plivání a odhazování nedopalků, ale i vypalování rostlinného porostu a spalování hořlavých látek na vegetační ploše, neoprávněného zaboru veřejného prostranství, prodeje a podávání alkoholických nápojů a tabákových výrobků na veřejných prostranstvích.⁴¹ Obecně závazné vyhlášky jsou podzákonné předpisy, které ale zákon neprovádějí.⁴² Můžeme konstatovat, že obecně závazná vyhláška obce je jakýsi lokální

³⁹ § 2 zákona č. 551/1993 Sb., o obecní policii

⁴⁰ VETEŠNÍK, Pavel. *Zákon o obecní policii: komentář*. V Praze: C.H. Beck, 2009. Beckovy texty zákonů s komentářem, s.

⁴¹ MACEK, Pavel. *Bezpečnostní služby*. 2., dopl. vyd. Praha: Police history, 2008, s. 84

⁴² KOPECKÝ, Martin. *Zákon o obcích: komentář*. 3. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2017. Komentáře (Wolters Kluwer ČR),

právní řád, kterým daná obec reguluje určité otázky místního charakteru na svém území⁴³ a na jehož dodržování dohlíží především právě obecní policie.

3.2.5. Oprávnění strážníka

Platná právní úprava umožňuje strážníkům využívat určitá oprávnění tak, aby mohli plnit svou funkci řádně a spolehlivě. Strážníci mají celou řadu oprávnění vycházejících ze zvláštních předpisů citovaných v úvodu této práce. Níže jsou uvedeny oprávnění, která strážníci při výkonu své činnosti nejčastěji využívají.

Strážník je tedy oprávněn **požadovat vysvětlení**, a to od osoby, která může přispět k objasnění skutečností důležitých pro odhalení přestupku nebo jeho pachatele, jakož i ke zjištění skutečného stavu věci, dále takovou **osobu vyzvat, aby se dostavila k sepsání zápisu o podání vysvětlení nebo předložila doklady** potřebné ke zjištění skutečností⁴⁴. V této souvislosti je strážník povinen osobu předem poučit o možnosti odeprít vysvětlení, pokud by sobě nebo osobě blízké způsobila nebezpečí trestního stíhání nebo nebezpečí postihu za přestupek a dále pokud by porušila státem uloženou nebo státem uznanou povinnost mlčenlivosti.⁴⁵ Jak uvádí (Vetešník/Jemelka) v komentáři, slouží tato informace jako předprocesní úkon policejní povahy prováděný v rámci odhalování přestupku. Nejde tedy o výpověď svědka v přestupkovém řízení ve smyslu správního řádu. Takovouto informaci může strážníkovi poskytnout pouze osoba, která vlastními smysly něco vnímala (viděla, slyšela, apod.), popř. která sama něco konala.⁴⁶ Laicky řečeno, nelze požadovat vysvětlení od osoby. Která nebyla přítomna přímo u činu a pouze se o něm doslechla.

Na místě je zmínit, že toto podání vysvětlení, není úkonem ve správním řízení a úřední záznam o něm sepsaný nelze tedy použít jako důkaz u správního orgánu nebo v trestním řízení.⁴⁷

Obecní policie je v rozsahu nezbytném k plnění svých úkolů oprávněna **vyžadovat poskytnutí údajů z informačního systému** policie, obecních úřadů obcí s rozšířenou působností, obecních úřadů, ministerstva vnitra, ovšem pouze v konkrétně vymezených a

⁴³ STRAKOŠ, Jan. *Zákon o některých přestupcích*. Praha: Wolters Kluwer, 2018. Praktický komentář. s.77

⁴⁴ § 11 odst. 1 písm. a), b), c) zákona č. 553/1991 Sb, o obecní policii

⁴⁵ § 11 odst. 4, 5 a 6 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii

⁴⁶ VETEŠNÍK, Pavel. *Zákon o obecní policii: komentář*. V Praze: C.H. Beck, 2009. Beckovy texty zákonů s komentářem. s. 155

⁴⁷ ŠEBESTA, Patrik. *Zákon o obecní policii: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2018. Komentáře (Wolters Kluwer ČR), s. 166

odůvodněných případech. Při plnění svých úkolů může také využívat v taxativně stanovených případech údaje ze základního registru obyvatel, informačního systému evidence obyvatel či informačního systému cizinců. Dožádaný orgán, který požadované údaje ve svém informačním systému vede, je povinen je obecní policii poskytnout, pokud mu v tom nebrání plnění nebo dodržování povinností podle zvláštních předpisů.⁴⁸ Platí zde ovšem omezení pro použití vždy jen takových údajů, které jsou nezbytné ke ztotožnění osoby a v rozsahu splnění daného úkolu.⁴⁹

V případech stanovených v zákoně o obecní policii v § 12 odst. 2 je strážník oprávněn **požadovat po osobě, aby prokázala svoji totožnost:**

- a) jde-li o osobu, vůči které provádí úkon k plnění úkolů obecní policie,*
- b) jde-li o osobu podezřelou ze spáchání trestného činu nebo přestupku,*
- c) jde-li o osobu, od níž bude třeba požadovat vysvětlení (§ 11),*
- d) jde-li o osobu, která odpovídá popisu osoby hledané policií nebo osoby pohřešované,*
- e) na žádost jiné osoby, jestliže tato osoba má na zjištění totožnosti právní zájem,*
- f) jde-li o osobu, která žádá o prokázání totožnosti podle písmena e),*
- g) jde-li o osobu, která oznamuje podezření ze spáchání trestného činu nebo přestupku.⁵⁰*

Prokázáním totožnosti se pro účely tohoto zákona rozumí zjištění jména, příjmení, data narození, rodného čísla a bydliště osoby⁵¹. Totožnost člověka je tvořena řadou osobních údajů, především jménem příjmením, podobou, zvláštními tělesnými znaky, popř. dalšími znaky a údaji z nichž se většina může během života měnit. Lze říci, že

⁴⁸ § 11 písm. a) odst. 1-5 a odst. 7 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii

⁴⁹ ŠEBESTA, Patrik. *Zákon o obecní policii: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2018. Komentáře (Wolters Kluwer ČR), s. 176

⁵⁰ § 12 odst. 2 písm. a) -g) zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii

⁵¹ VETEŠNÍK, Pavel. *Zákon o obecní policii: komentář*. V Praze: C.H. Beck, 2009. Beckovy texty zákonů s komentářem. s. 162

jediným, zcela konstantním údajem je datum narození.⁵² Postup zjišťování totožnosti tedy provádíme prokazováním, že se jedná o konkrétní fyzickou nezaměnitelnou osobu.⁵³

Strážník je dále v rozsahu potřebném pro splnění konkrétního úkolu v rámci pravomoci obecní policie oprávněn **požadovat od každého věcnou a osobní pomoc**. Kdo byl o tuto pomoc požádán, je povinen ji poskytnout, a to bez zbytečného odkladu. Nemusí tak učinit, brání-li mu v tom zákonná nebo státem uznaná povinnost mlčenlivosti anebo plnění jiné zákonné povinnosti. Fyzická osoba tak nemusí dále učinit, pokud by poskytnutím pomoci vystavila vážnému ohrožení sebe nebo osobu blízkou.⁵⁴ Tento pokyn prováděný prostřednictvím výzvy strážníka je výjimkou ze zákazu nucených prací.⁵⁵ Jedná se především o stav při živelných pohromách, nehodách či ohrožení zdraví, života nebo práv druhých.⁵⁶

Strážník je dále **oprávněn předvést na Policii ČR osobu**, která strážníkovi i přes jeho výzvu neprokázala svoji totožnost. Toto oprávnění strážník využije i v případech, kdy se při zjišťování totožnosti prokáže, že je osobou hledanou nebo pohřešovanou; osobu, která přes opětovnou výzvu pokračuje v jednání narušujícím veřejný pořádek, ohrožujícím život nebo zdraví jiných osob nebo své vlastní nebo majetek.⁵⁷ Strážník tedy dočasně omezí osobu na svobodě a oproti podpisu na úředním záznamu ji předá příslušníkovi Policie ČR.⁵⁸ Předvést osobu lze také na základě žádosti příslušného orgánu,⁵⁹ čehož se využívá především ve věcech projednání přestupku týkající se veřejného pořádku. V tomto

⁵² MATES, Pavel. *Ochrana soukromí ve správním právu*. 2., aktualiz. a podstatně přeprac. vyd. Praha: Linde, 2006.

⁵³ ŠEBESTA, Patrik. *Zákon o obecní policii: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2018. Komentáře (Wolters Kluwer ČR), s. 178

⁵⁴ § 12 písm. a) zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii

⁵⁵ 2/1993 Listina: čl. 9 odst. 1) Nikdo nesmí být podroben nuceným pracím nebo službám. Odst. 2) Ustanovení odstavce 1 se nevztahuje na: písm. c) službu vyžadovanou na základě zákona v případě živelních pohrom, nehod, nebo jiného nebezpečí, které ohrožuje životy, zdraví nebo značné majetkové hodnoty a písm. d) jednání uložené zákonem pro ochranu života, zdraví nebo práv druhých.

⁵⁶ ŠEBESTA, Patrik. *Zákon o obecní policii: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2018. Komentáře (Wolters Kluwer ČR), s. 182

⁵⁷ § 13 odst. 1, odst. 2, odst. 3 a odst. 5) zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii

⁵⁸ ŠEBESTA, Patrik. *Zákon o obecní policii: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2018. Komentáře (Wolters Kluwer ČR), s. 183, s. 185

⁵⁹ § 12 odst. 4 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii

případě strážník nemá odpovědnost za důvody předvedení uvedené v usnesení (rozhodnutí) a odpovídá pouze za provedení předvedení podle zákona o obecní policii.⁶⁰

V taxativně stanovených případech je **strážník oprávněn odebrat zbraň**, kdy zbraní se rozumí cokoliv, čím je možno učinit útok proti tělu důraznější⁶¹. Jde například o případ agresivní osoby, při jejím předvádění (viz. předchozí odstavec) a dále je-li to, obecně řečeno, v zájmu bezpečnosti osob či majetku.⁶²

Pokud je na místě důvodná obava o zdraví nebo život osoby (osoby vůči které směřuje výzva či jakékoli třetí osoby) **strážník na určená místa zakáže vstup**, případně vyzve k nezdržování se na určených místech.⁶³ Jak uvádí ústavní soud v usnesení ze dne 6. 1. 1998 *...občané jsou povinni se podrobit výkonu pravomoci veřejného činitele bez ohledu na vlastní soukromý názor. Jsou-li přesvědčeni, že tímto jednáním bylo porušeno jejich právo či jim byla způsobena škoda, mohou se proti takovému postupu veřejného činitele bránit jiným, a to zákonným způsobem. Ústava České republiky, Listina ani žádná jiná právní norma nepřipouští, aby občané nejprve hodnotili zákonnost postupu veřejných činitelů a teprve na základě toho jejich pokynů uposlechli nebo neuposlechli.*⁶⁴ Nebýt tohoto ustanovení zákona neměli by strážníci možnost udržet, do příjezdu zdravotníků, na místě osobu, o které se domnívají, že například trpí infekční chorobou⁶⁵.

V oprávnění otevřít byt nebo jiný nebytový prostor jde především o důvodnost obavy ohrožení života, zdraví nebo větší škody na majetku. Strážník se v tomto případě musí rozhodnout relativně rychle a bez dostatku relevantních informací. Vyložit pojem „důvodné obavy“ zpravidla nelze zcela objektivně a verifikovatelně. Ačkoliv jde o zásah

⁶⁰ ŠEBESTA, Patrik. *Zákon o obecní policii: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2018. Komentáře (Wolters Kluwer ČR), s. 185

⁶¹ § 14 odst. 3 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii

⁶² § 14 odst. 1 a odst. 2 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii

⁶³ § 15 odst. 1 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii

⁶⁴ Usnesení 1/1998 SbNU, sv. 10, K povinnosti občana uposlechnout výzvy veřejného činitele při výkonu jeho pravomoci, dostupné na: www.fulsoft.cz

⁶⁵ VETEŠNÍK, Pavel. *Zákon o obecní policii: komentář*. V Praze: C.H. Beck, 2009. Beckovy texty zákonů s komentářem, str. 182

do nedotknutelnosti obydlí⁶⁶, strážník má pravomoc tento zásah provést pouze v taxativně vymezeném rozsahu. Zásadní je, že jde o oprávnění výlučně bezpečnostního charakteru.⁶⁷

Oprávnění odejmout věc⁶⁸ může strážník realizovat nejprve ve fázi úkonu, kdy osobu vyzve a následně, pokud osoba výzvy neuposlechne, věc odebere. Tento akt můžeme chápat jako zajišťovací, kdy odejmutí věci slouží především jako zajištění důkazního prostředku. Nepochybně musí jít o věc, která se nachází na místě spáchání přestupku, nebo v jeho blízkosti.⁶⁹ Hodnota věci musí být adekvátní přestupku a případné následné sankci. Jako negativní vymezení lze uvést odebrání automobilu za porušení dopravního značení zákazu stání či zastavení.

Uvedený příklad je ovšem jeden z mnoha, kdy strážník může využít svého oprávnění a **použít technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla** (dále jen „botička“). Další případy, kdy strážník může botičku nasadit, jsou pokud vozidlo stojí na místě, kam je vjezd zakázán, stojí na chodníku či provádí neoprávněný zábor.⁷⁰ V zákoně o obecní policii jsou dále přesně stanovené důvody kdy botičku lze a nelze použít, postupy jejího přiložení, odstranění a také postup po jejím odstranění.

Zabezpečovat dopravu osob do zdravotnického zařízení nebo pod vlivem alkoholu do záchytné stanice⁷¹ je také oprávnění, kterým strážníci disponují. Osoba může být na dané místo dopravena, případně vzhledem k okolnostem i dovedena. Vzhledem k tomu, že úkon by nebylo možno spolehlivě dokončit, pokud by se na území dané obce tato stanice nenacházela, je v tomto ustanovení zákona rozšířena místní působnost obecní policie tak, že strážník je oprávněn zabezpečovat tuto dopravu i mimo území obce, která zřídila obecní policii⁷².

⁶⁶ Čl. 12 listiny: odst. 1) Obydlí je nedotknutelné. Není dovoleno do něj vstoupit bez souhlasu toho, kdo v něm bydlí, odst. 3) Jiné zásahy do nedotknutelnosti obydlí mohou být zákonem dovoleny, jen je-li to v demokratické společnosti nezbytné pro ochranu života nebo zdraví osob, pro ochranu práv a svobod druhých anebo pro odvrácení závažného ohrožení veřejné bezpečnosti a pořádku...

⁶⁷ ŠEBESTA, Patrik. *Zákon o obecní policii: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2018. Komentáře (Wolters Kluwer ČR), s. 192

⁶⁸ § 489 občanského zákoníku: Věc v právním smyslu je vše co je rozdílné od osoby a slouží k potřebě lidí

⁶⁹ VETEŠNÍK, Pavel. *Zákon o obecní policii: komentář*. V Praze: C.H. Beck, 2009. Beckovy texty zákonů s komentářem., str. 188-189

⁷⁰ § 17 a zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii

⁷¹ § 89a zákona č. 373/2011 Protialkoholní a protitoxikomanická záchytná služba (dále jen „záchytná služba“) je zdravotní službou poskytovanou osobě, která pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky nekontroluje své chování a tím bezprostředně ohrožuje sebe nebo jinou osobu, majetek nebo veřejný pořádek.

⁷² VETEŠNÍK, Pavel. *Zákon o obecní policii: komentář*. V Praze: C.H. Beck, 2009. Beckovy texty zákonů s komentářem, s. 202

Dalším důležitým bodem je **oprávnění ke vstupu**. Kdy strážník může vstupovat do živnostenských provozoven⁷³, heren a kasin v provozní době, a to pouze do prostor určených pro zákazníky. Vstup do těchto provozoven mimo provozní dobu je možný pouze za přesně stanovených podmínek.

Strážníci městské policie mají určitá oprávnění týkající se oblasti dopravy, ačkoliv tato náplň jejich práce je spíše podružnější a doplňující k práci Policie ČR, která je k řešení přestupků v oblasti dopravy plně kompetentní. Například oprávnění k použití botičky (viz. výše) bylo do zákona o obecní policii vloženo první novelizací tohoto zákona, zákonem č. 67/1993 Sb.⁷⁴ Novela byla provedena především z důvodu možnosti řešení parkování vozidel mimo místa k tomu určená, což do té doby nebylo možno účinně řešit. Ze zákona č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě vyplývají pro strážníky **oprávnění týkající se kontroly a odhalování přestupků na úseku taxislužeb**. Konkrétně tato oprávnění spočívají v kontrolách, zda je vozidlo taxislužby stanoveným způsobem označeno a vybaveno, zda je taxislužba provozována způsobem předepsaným zákonem a zda řidič taxislužby dodržuje povinnosti stanovené tímto zákonem.⁷⁵ Strážník je dále oprávněn odebrat neplatný průkaz řidiče taxislužby.⁷⁶ Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích dává strážníkům **oprávnění spolupodílet se na bezpečnosti a plynulosti silničního provozu**. Jedná se například o možnost usměrňovat provoz na pozemních komunikacích, pokud je to nezbytné pro obnovení bezpečnosti a plynulosti silničního provozu. V tomto případě se používají pokyny stanovené pro řízení provozu policisty. Pokyny strážníka obecní policie jsou nadřazeny přechodné, místní i obecné úpravě provozu na pozemních komunikacích⁷⁷ což v praxi může být problém zejména při dopravní nehodě či komplikované situaci na křižovatce, kdy především je třeba povoz usměrňovat, ale stále jsou funkční světlené signalizace. Ačkoliv znalost chování ve výše popsané situaci by měla být jednou ze základních vědomostí každého řidiče, je pro většinu z nich tato situace matoucí, a hrozí nebezpečí další kolize.

⁷³ § 17 odst. 1) č. 455/1991, živnostenský zákon: Provozovnou se pro účely tohoto zákona rozumí prostor, v němž je živnost provozována. Za provozovnu se považuje i automat nebo obdobné zařízení sloužící k prodeji zboží nebo poskytování služeb (dále jen „automat“) a mobilní provozovna

⁷⁴ VETEŠNÍK, Pavel. *Zákon o obecní policii: komentář*. V Praze: C.H. Beck, 2009. Beckovy texty zákonů s komentářem.

⁷⁵ § 37 odst. 2 zákona č. 111/1994 Sb., o silničním provozu

⁷⁶ § 21 odst. 7 zákona č. 111/1994 Sb., o silničním provozu

⁷⁷ § 75 odst. 8; § 76 odst. 5 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích

Strážník obecní policie ve stejnokroji je **oprávněn zastavovat vozidla před přechodem pro chodce**, jestliže to situace na přechodu či stav přecházejících osob vyžaduje a také v případě, kdy řidič, nebo přepravovaná osoba je podezřelá ze spáchání přestupku týkající se bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích.⁷⁸ Zastavit vozidlo lze také z jedoucího vozidla kýváním paže nahoru a dolů, vysunutým zastavovacím terčem nebo rozsvícením nápisu „STOP“ ve směru jízdy zastavovaného vozidla, kdy znamení k zastavení vozidla musí být dáno včas s ohledem na provoz na pozemních komunikacích tak aby nedošlo k ohrožení bezpečnosti provozu.⁷⁹

Jak již bylo zmíněno, ač jde o subsidiární právní předpisy, jsou pro strážníky zásadní práva a povinnosti vyplývající z přestupkového zákona. Jde především o stanovování sankcí za porušení povinností stanovených v obecně závazné vyhlášce obce a dále za přestupky proti veřejnému pořádku. Samotný pojem veřejný pořádek není právně vyložen, jedná se o tzv. neurčitý právní pojem a jeho podstata se hledá jen obtížně.⁸⁰

Důležitým podkladem pro strážníky je také zákon o odp. za přestupky. Jde o obširnou právní normu, která upravuje detailně veškeré okolnosti týkající se přestupků⁸¹ především podmínky odpovědnosti za přestupek, druhy trestů, zásady pro jejich ukládání a stanovuje výši pokut v některých oblastech přestupků, především těch, jejichž projednání je v působnosti obce veřejného pořádku.⁸²

Další oprávnění založena přímo správním řádem jsou například doručování, předvedení na žádost správního orgánu, případně předvedení pro podání vysvětlení k orgánu obce, vykázání z místa úkonu, předvedení při provádění exekuce předvedením. Při realizaci všech těchto oprávnění může strážník plnit své povinnosti v rozsahu omezeném místní působností obecní policie.⁸³

Důležitým nástrojem ke zjednání veřejného pořádku jsou **donucovací prostředky**. Jde o poměrně specifickou část zákona o obecní policii, neboť přesná znalost použití donucovacích prostředků je nezbytným požadavkem pro práci strážníka. Při situacích, které vyžadují zásah s použitím donucovacích prostředků lze očekávat nebezpečí

⁷⁸ § 76 odst. 1 písm. c) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích

⁷⁹ § 79 odst. 2; odst. 3 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích

⁸⁰ STRAKOŠ, Jan. *Zákon o některých přestupcích*. Praha: Wolters Kluwer, 2018. Praktický komentář. s. 89

⁸¹ JEMELKA, Luboš a VETEŠNÍK Pavel. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich: Zákon o některých přestupcích: komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017. Beckovy komentáře.

⁸² § 1, § 91 odst. 1, odst. 2 písm. e) zákona č. 250/2016 sb., o odpovědnosti za přestupky

⁸³ Správní řád a obecní policie; dostupné z: www.mvcr.cz/soubor/spravni-rad-a-obecni-policie-2011-pdf.aspx

z prodlení a je nutné reagovat okamžitě a nelze si vyhledávat v příručních publikacích jaký přesně hmat či chvat lze provést, jako je tomu například u přestupků při běžném rušení veřejného pořádku, kdy si strážník může příslušný paragraf v zákoně vyhledat.

Donucovacími prostředky jsou:

- a) hmaty, chvaty, údery a kopy,*
- b) slzotvorný, elektrický nebo jiný obdobně dočasně zneschopňující prostředek,*
- c) obušek a jiný úderný prostředek,*
- d) pouta,*
- e) úder služební zbraní,*
- f) hrozba namířenou služební zbraní,*
- g) varovný výstřel ze služební zbraně,*
- h) technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla.⁸⁴*

Donucovací prostředek musí být vždy zvolen adekvátně dané situaci, aby bylo dosaženo účelu stanoveného zákonem. Před jeho použitím je vždy nutné vyzvat osobu, aby upustila od předmětného protiprávního jednání s použitím výzvy „jménem zákona“.⁸⁵ Strážník může vedle donucovacích prostředků využít také psa. V tom případě se postupuje obdobně jako u standardních donucovacích prostředků, neboť použití služebního psa je jednoznačně úkonem směřujícím k donucení podrobení se zákroku strážníka.⁸⁶

Použití služební zbraně je samostatnou specifickou kapitolou zákona, kdy zbraň je možné použít pouze za podmínek nutné obrany⁸⁷ či krajní nouze⁸⁸ z důvodu zamezení útěku nebezpečného pachatele, jehož nelze jinak zadržet.⁸⁹ Stanoveny jsou dále povinnosti strážníka bezprostředně po použití donucovacího prostředku. V případě, že dojde minimálně ke zranění či škodě nikoliv nepatrné a v případě použití služební zbraně, je nutné bezodkladně vyrozumět policii ČR⁹⁰. Taxativně jsou stanoveny také zvláštní omezení, která vylučují použití některých donucovacích prostředků. Tyto donucovací

⁸⁴ § 18 odst. 1 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii

⁸⁵ § 18 odst. 3 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii

⁸⁶ ŠEBESTA, Patrik. *Zákon o obecní policii: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2018. Komentáře (Wolters Kluwer ČR), s. 223

⁸⁷ Poznámka: čin, kterým je odvrácen přímo hrozící nebo trvající útok na zájem chráněný zákonem

⁸⁸ Poznámka: čin, kterým je odvráceno nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému zákonem

⁸⁹ § 18 odst. 1 písm. a), písm. b) zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii

⁹⁰ § 23 odst. 1 a odst. 2 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii

prostředky nelze použít především proti zjevně těhotné ženě, osobě zjevně mladší 15 let či například osobě zjevně vysokého věku. Stručně lze říci, že jde o osoby se zjevnou fyzickou či psychickou nezpůsobilostí.⁹¹

3.2.6. Povinnosti strážníka

Zákon o obecní policii strážníkům přesně vymezuje povinnosti, které musí bezpodmínečně při výkonu svého povolání plnit, a které jsou adekvátní poslání, k němuž byla obecní policie ustanovena⁹². Při provádění zákroků a úkonů k plnění úkolů obecní policie **je strážník povinen dbát cti, vážnosti a důstojnosti** osob i své vlastní a nepřipustit, aby osobám v souvislosti s touto činností vznikla bezdůvodná újma a případný zásah do jejich práv a svobod překročil míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného zákrokem nebo úkonem.⁹³

Kdy **úkonem** se rozumí takový dílčí druh činnosti strážníka, který umožňuje zabezpečovat plnění úkolů obecní policie a při kterém **dochází k zásahu do práv a svobod občanů**, ale tento zásah není tak intenzivní, jak bývá zpravidla při zákroku. **Zákrokem** je taková činnost, která zasahuje do práv a povinností fyzických a právnických osob a při které je aktivně využíváno oprávnění nebo prostředků (např. donucovacích prostředků, včetně služební zbraně atd.).⁹⁴ Oba tyto pojmy jsou vymezeny v zákoně o policii ČR.

Před provedením úkonu nebo zákroku je strážník povinen, v případech, kdy to povaha a okolnosti dovolují, poučit osoby o jejich právech a povinnostech, v opačném případě je poučí okamžitě, jakmile to okolnosti dovolí.

Se zákroky a úkony souvisejí i další povinnosti strážníků, a to obecné zásady *in dubio pro libertate*⁹⁵ a *in dubio mitius*⁹⁶. Tyto zásady je třeba respektovat vůči občanům ve veřejné správě jako takové, a tudíž i platí i pro práci strážníků obecní policie.

Strážník je dále **povinen poskytnout pomoc v rozsahu svých oprávnění a povinností** podle tohoto nebo zvláštního zákona každému, kdo o ni požádá. Pomoc je

⁹¹ ŠEBESTA, Patrik. *Zákon o obecní policii: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2018. Komentáře (Wolters Kluwer ČR), s. 237

⁹² MACEK, Pavel. *Bezpečnostní služby*. 2., dopl. vyd. Praha: Police history, 2008. s. 88

⁹³ § 6 odst. 1 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii

⁹⁴ VETEŠNÍK, Pavel. *Zákon o obecní policii: komentář*. V Praze: C.H. Beck, 2009. s. 171

⁹⁵ „V pochybnostech svobodu“

⁹⁶ „V pochybnostech mírněji“

ovšem povinen strážník poskytnou pouze ve zmíněném rozsahu, v ostatních případech může strážník takovou žádost odmítnout, vždy však musí učinit kroky k odstranění protiprávního jednání.⁹⁷

Jestliže okolnosti při zákroku nedovolují, aby se strážník prokázal odznakem městské policie, prokáže se ústním prohlášením „obecní policie“ nebo „městská policie“.⁹⁸ Při výkonu pravomocí, které byly strážníkovi zákonem o obecní policii a zvláštními zákony svěřeny, má strážník, jak je již zmíněno výše, postavení veřejného činitele. Proto **je třeba, aby veřejnost strážníka obecní policie jako veřejného činitele bez problémů rozpoznala**⁹⁹ Vzhledem k tomu je strážník povinen prokazovat svou příslušnost stejnokrojem s odznakem obecní policie, identifikačním číslem a názvem obce. Odznak obecní policie nosí strážník na pravé straně prsou a identifikační číslo pod odznakem obecní policie. Nášivka s názvem obce se nosí na záloktě levého rukávu.¹⁰⁰

Je logické, že strážníci nejsou svými povinnostmi vázáni jen k oblasti přestupků. Jejich řešení je jejich dominantní služební činností, ale ze zákona nemohou být neteční ani k trestným činům. Pokud je páčán trestný čin nebo přestupek je strážník **povinen provést zákrok nebo úkon**, nebo učinit jiné opatření, a to i **mimo pracovní dobu** v mezích zákona o obecní policii. Pokud to povaha a okolnosti zákroku dovolují, je strážník při provádění zákroku povinen **použít odpovídající výzvy**. Pokud to povaha zákroku dovoluje, použije strážník před výzvou slov **„Jménem zákona!“**¹⁰¹ Povinnost provést úkon nebo zákrok není obligatorní, pokud je strážník pod vlivem léků nebo látek, které snižují jeho schopnost jednání, pokud k jeho provedení nebyl odborně vyškolen nebo pokud je zřejmé, že zákrok nemůže úspěšně dokončit, nebo pokud by jeho provedení došlo k maření úkonů bezpečnostního sboru¹⁰²

K dalším povinnostem strážníka patří například povinnost bez zbytečného odkladu **oznámit policii ČR** důvodné podezření, že byl **spáchán trestný čin** nebo oznámit **příslušnému orgánu podezření, že byl spáchán přestupek**, jehož projednání patří do působnosti tohoto orgánu. Tato oznámení musí být podložena důvody nebo důkazy o něž

⁹⁷ § 6 odst. 2; odst. 3 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii

⁹⁸ § 7 odst. 3 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii

⁹⁹ MACEK, Pavel. *Bezpečnostní služby*. 2., dopl. vyd. Praha: Police history, 2008. s. 89

¹⁰⁰ § 9 odst. 1, odst. 2 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii

¹⁰¹ § 7 odst. 4 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii

¹⁰² § 8 odst. 1 písm. a), b), c); § 8 odst. 2 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii

se podezření opírá¹⁰³, kterými jsou především fotodokumentace, videozáznam, sepsaný úřední záznam či výpovědi svědků. Oznamování je v těchto případech v podstatě procesním postoupením pro nepříslušnost k vyřízení věci¹⁰⁴. Z uvedeného vyplývá postavení a propojení kompetencí strážníků s dalšími orgány veřejné správy. Zajímavostí je, že oznámení podezření ze spáchání trestného činu musí být učiněno bez zbytečného odkladu, a oznámení věcně a místně příslušnému správnímu orgánu je bez určené lhůty. Jde pravděpodobně o záměr, vzhledem k tomu, že trestné činy jsou závažnějšími delikty než přestupky, jejichž oznámení ve většině případů snese drobného odkladu. Neurčenou lhůtu si samozřejmě nelze vykládat tak, že strážník oznámí přestupek, kdy uzná za vhodné. Jak již bylo zmíněno výše, je třeba dodržovat obecné zásady stanovené správním řádem, v tomto konkrétním případě tedy především zásadu rychlosti řízení a procesní ekonomie¹⁰⁵.

¹⁰³ § 10 odst. 1, odst. 2, odst. 3 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii

¹⁰⁴ ŠEBESTA, Patrik. *Zákon o obecní policii: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2018. Komentáře (Wolters Kluwer ČR), s. 159

¹⁰⁵ Vychází z § 6 odst. 1) kde *správní orgán vyřizuje věci bez zbytečných průtahů. Nečiní-li správní orgán úkony v zákonem stanovené lhůtě nebo ve lhůtě přiměřené, není-li zákonná lhůta stanovena, použije se ke zjednání nápravy ustanovení o ochraně před nečinností (§80).*

4. Praktická část

4.1. Město Mladá Boleslav

Město Mladá Boleslav je statutárním městem v severní části Středočeského kraje, kterým protéká střední tok řeky Jizery. Žije v něm necelých 45 tisíc obyvatel. Je známé především jako město s automobilovým průmyslem. Podle dělení působností se jedná o obec s rozšířenou působností (tzv. trojková obec), která byla dříve okresním městem.

4.1.1. Zřízení městské policie v Mladé Boleslavi

Jako v dalších městech byla i v Mladé Boleslavi zřízena obecní policie po roce 1989. V souladu s § 1 odst. 1 zákona o obecní policii byla zřízena v Mladé Boleslavi městská obecní policie obecně závaznou vyhláškou statutárního města Mladá Boleslav v říjnu roku 1991. Vzhledem k tomu, že **Mladá Boleslav je statutárním městem** označuje se zde zřízená obecní policie jako **městská policie**. Ve městě velikosti Mladé Boleslavi je městská policie téměř nezbytnou součástí jeho chodu, a to především pro zajištění bezpečí občanů a primárně veřejného pořádku.

4.2. Výkon služby městské policie v Mladé Boleslavi

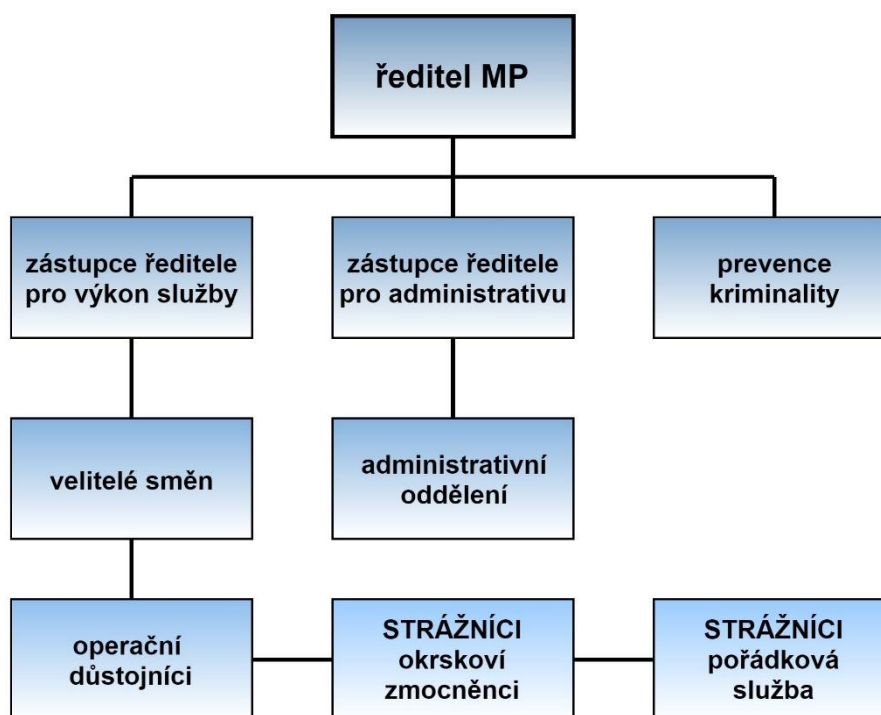
Do roku 2010 byla městská policie v Mladé Boleslavi členěna na jednotlivé územní obvody, kdy měl každý obvod svou služebnu. Dvě služebny se nacházely přímo ve městě a další tři pak v příměstských částech. Celkem bylo v průběhu fungování městské policie 6 služeben na území města.

V roce 2010 došlo k zásadní restrukturalizaci městské policie, z důvodu sjednocení výkonu hlídek v jednotlivých směnách, které se dříve často ani nepotkávaly, neboť měly již zmíněné rozdílné výchozí služebny. Po restrukturalizaci jsou strážníci rozděleni do čtyř směn, ve kterých pracují v nepřetržitém provozu a svou pracovní dobu začínají společně v jednom objektu – hlavním sídle městské policie v Mladé Boleslavi, kde velitel směny rozdává strážníkům úkoly a přidělí oblast a konkrétní činnost pro danou službu.

Organizační struktura městské policie v Mladé Boleslavi začíná u jejího ředitele (pověřeného strážníka), jemu jsou podřízeni dva zástupci. Prvním je zástupce pro

administrativu, pod kterého spadá administrativní oddělení. To řeší přestupky mimo terén, kdy například občan s parkovací kartou přijde vyřizovat svůj přestupek na služebnu. Druhým zástupcem ředitele je zástupce pro výkon služby. Přímo pod něj spadají velitelé směn, kteří jsou v počtu čtyř, kdy každý z nich má na starost výkon práce městské policie po dobu své pracovní doby. Podřízený veliteli směny je dále strážník – operační důstojník, který samostatně rozhoduje, vykonává činnost na operačním středisku včetně přijímání oznámení od občanů, a v případě potřeby posílá jednotlivé hlídky na místa, kde jsou aktuálně potřebné. Operační důstojník také zastupuje velitele směny v jeho nepřítomnosti. Strážníci ve směnách se člení do operační hlídky a okrskových hlídek. Tento systém rozčlenění se ukázal být jako prozatím nejefektivnější a trvá tudíž do dnes.

Obrázek 1: Hierarchie Městské Policie v Mladé Boleslavi

Obrázek č. 1, zdroj: www.mb-net.cz, vlastní zpracování

4.2.1 Program prevence kriminality

Prevence kriminality je velmi často užívaný pojem. V souvislosti s obecní policií jde především o předcházení trestné činnosti v celé šíři sociálně patologických jevů.¹⁰⁶

Kromě **preventivního působení v ulicích**, má městská policie nad rámec své běžné činnosti i několik **preventivních programů**, kterými cílí na různé věkové skupiny občanů. Jedná se především o primární (cílené především na děti) a sekundární programy (cílené na skupiny, které by se mohly stát oběťmi či pachateli trestné činnosti).¹⁰⁷ Počet preventivních programů byl výrazně rozšířen v roce 2013 například o program „Základy právního povědomí“, kterým prošli, a dále pravidelně procházejí, nejen studenti základních, ale i středních škol a učilišť. Cílem tohoto programu je především zvýšení právního povědomí žáků a studentů, které směřuje na ochranu společnosti před pachateli trestných činů.¹⁰⁸

Za důležité lze považovat **působení strážníků v mateřských školách**, kde se pracovníci z oddělení prevence kriminality setkávají s proškolenými dětmi za školní rok celkem čtyřikrát, pokaždé s jiným preventivním programem.

Stále se vyvíjí také program „Nebezpečný internet“, o který je na školách velký zájem stejně jako o program „Stop závislostem!“ Na žádost a v součinnosti s Policií České republiky jsou tyto programy realizovány ve školách i mimo Mladou Boleslav, což svědčí o jejich kvalitě. Mimo tyto programy, **působící především na děti a dospívající realizují strážníci i programy pro seniory**, zaměřené především na aktuální témata a reagující na současnou bezpečnostní situaci. V posledním období je to především program „Jak se ubránit podvodníkům“.¹⁰⁹

Z uvedeného je zřejmé, že městská policie v Mladé Boleslavi má celou škálu kvalitních preventivních programů pro různorodé skupiny obyvatel.

4.3. Materiální a technické vybavení

Městská policie v Mladé Boleslavi disponuje poměrně kvalitním technickým vybavením. Jedná se o 8 automobilů – vozidel s právem přednosti v jízdě, vybavených pro

¹⁰⁶ ŠEBESTA, Patrik. *Zákon o obecní policii: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2018. Komentáře (Wolters Kluwer ČR), s. 54

¹⁰⁷ ŠEBESTA, Patrik. *Zákon o obecní policii: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2018. Komentáře (Wolters Kluwer ČR), s. 55

¹⁰⁸ Zpráva o činnosti MP 2014 s. 11, dostupné na: <http://www.mpmb.cz/statistika/ds-1001/p1=1036>

¹⁰⁹ Zpráva o činnosti MP 2017 s. 9

její potřeby (v barvách MP), čtyři motocykly pro snazší monitoring hůře dostupných lokalit, a také čtyři jízdní kola, na kterých strážníci vykonávají hlídkovou činnost v letních měsících.

V Mladé Boleslavi jsou jednotliví strážníci vybaveni svou služební zbraní¹¹⁰, radiostanicí a každý ze strážníků má dále k dispozici mobilní zařízení pro práci s evidenčním softwarem v terénu, který je určen k evidenci přestupků a dalšímu nakládání s nimi. Evidenčním softwarem je v tomto případě aplikace Polixis pro účely okamžitého řešení přestupku na místě a jeho zadání do zmíněného systému, čímž odpadla nadměrná administrativní zátěž, kdy bylo nutné zadávat jednotlivé přestupky do systému při návratu na služebnu.

4.4. Kamerový systém města

Kamerový systém města je v provozu od roku 2001. Vzhledem k jeho vytíženosti a potřebnosti byl v roce 2015 obnoven v celém svém rozsahu a nyní je jedním z nejdůležitějších pomocníků strážníku při výkonu jejich činnosti. V kamerovém systému je zařazeno osm pracovníků, dva na každé směně, kteří slouží v nepřetržitém provozu, neboť k velké části zjištěných přestupků dochází především v noci a o víkendech. V provozu je 50 kamer rozmístěných hlavně v centru města a na sídlištích, kde především dochází k páchání nezákonných deliktů.

Kamerový systém slouží jak k preventivním účelům, tak i k odhalování přestupků. Na žádost Policie České republiky lze také vyhledat záznamy zpětně a přispět tak k odhalování například trestné činnosti.

4.5. Bloková činnost (konkrétní činnost, výše pokut, nejčtenější problematika)

Jak již bylo výše zmíněno mají strážníci oprávnění řešit přestupky příkazem na místě, případně oznamovat jejich spáchání příslušnému správnímu orgánu. Podmínky vyřešení přestupku příkazem na místě, jsou spolehlivé zjištění přestupku, souhlas přestupce. Přestupek, který je strážník oprávněn řešit, se oznámí správnímu orgánu

¹¹⁰ § 20 odst. 3 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, kde *služební zbraní podle tohoto zákona se rozumí krátká střelná zbraň, jejímž držitelem je obec*

v případě, že přestupce odmítne přestupek na místě projednat; dále za podmínky, kdy škodlivost přestupku převyšuje sankci, kterou strážník může uložit, případně se domnívá (ev. ze zákona vyplývá), že bude uložen jiný druh trestu¹¹¹ či ochranné opatření; a v dalších stanovených případech. V případech, kdy má strážník podezření na trestný čin přizve na místo Policii České republiky, pachatele jí předá a následně zašle sepsaný úřední záznam o věci.

Tabulka č. 3 Počet událostí ve sledovaném období

Věc / rok	2015	2016	2017	2018
Celkem událostí	93 395	63 785	79 039	82 569
Celkem přestupků	18 360	15 171	13 982	15 263
Celkem pokut (Kč)	2 238 116	2 622 308	2 490 280	3 150 850

Zdroj: Zpráva o činnosti za rok 2018, vlastní zpracování

Za sledované období, kterým jsou roky 2015 – 2018 bylo zjištěno, že počet událostí v jednotlivých letech se liší i o desítky tisíc případů. V roce 2015 byl počet událostí nejvyšší, od roku 2016, kdy jejich počet rapidně klesl, se však stále zvyšuje. Vzhledem k tomu, že do počtu událostí jsou zahrnuty i například sběry kadáveru, výjezdy na signál PCO, veškerá oznámení na linku 156 a další události, které se v konečném důsledku, při šetření na místě, nemusely prokázat, nelze z těchto údajů tvořit závěry. Je tedy vhodné se na jednotlivé kategorie podívat blíže. V následující tabulce jsou shrnuty události s nejčetnějším počtem řešení ze strany městské policie. Jmenovitě jde o počet odtážených vozidel, porušování vyhlášky města o konzumaci alkoholu na veřejnosti, počet nalezených použitých injekčních stříkaček, porušení vyhlášky města o volném pobíhání psů a počet uložení parkovacích karet (výzev k podání vysvětlení).

¹¹¹ § 35 odst. c) až e) zákona o odpovědnosti za přestupky kde *za přestupek lze uložit správní trest c) zákazu činnosti, d) propadnutí věci nebo náhradní hodnoty e) zveřejnění rozhodnutí o přestupku*; § 125c odst. 6 zákona o silničním provozu, kde *zákaz činnosti se uloží na dobu...* a §125c odst. 8 tamtéž, kde *přestupek, za který se podle tohoto zákona ukládá zákaz činnosti nelze vyřešit na místě*. Zákon o silničním provozu

Tabulka č. 4 Souhrn nejčtenějších událostí

Věc / rok	2015	2016	2017	2018
Odtahených vozidel	588	477	669	719
Přestupky – Alkohol	836	559	351	512
Nalezené injekční jehly	641	735	298	857
Volné pobíhání psů	198	216	137	130
Udělené parkovací karty	11 553	9 477	12 337	9978

Zdroj: zpráva o činnosti MP za rok 2018, vlastní zpracování

U událostí týkajících se odtahu vozidel můžeme za sledované období pozorovat nárůst přestupků o 22,3 %. Vzhledem k tomu, že odtah vozidel je prováděn především při čištění komunikací, kdy vozidlo brání speciálnímu vozu provést úklid či v případech, kdy vozidlo brání vjezdu do vrat, dvora, či blokuje výjezd z parkoviště, dá se předpokládat, že údaje o těchto přestupcích jsou poměrně přesné. V případě, že vlastníkovému brání automobil při výjezdu z vrat, můžeme tvrdit, že městskou policii zavolá vždy. Není tedy pravděpodobné, že by případy, kdy je odtah nutný, zůstaly bez povšimnutí.

Při ukládání parkovacích karet pozorujeme poměrně výrazné meziroční kolísání. V těchto údajích se odráží také fakt, že řešení dopravní situace není prioritní prací strážníků a ukládání výzev k vysvětlení (tedy řešení špatného parkování) se uchylují v případě, kdy jsou zabezpečeny jejich primární povinnosti. Lze tedy očekávat větší kolísání. V letech 2015 a 2017 je počet těchto přestupků kolem 12 000, oproti tomu v letech 2016 a 2018 jde o cca 9 500 přestupků ročně. I přes to, že je tato činnost pro strážníky sekundární, jde v průměru o 30 případů řešení špatného parkování denně.

Pomalý pokles přestupků můžeme pozorovat u volného pobíhání psů, a to během sledovaných let celkem o 60 případů. Nejvíce případů ze sledovaného období bylo zjištěno v roce 2016 a to 216.

Ačkoliv se mohlo zdát, že přestupky týkající se veřejného pořádku mají klesající trend (od roku 2015 do roku 2017) můžeme v roce 2018 sledovat výrazné navýšení (právě oproti roku 2017), zejména u požívání alkoholu na veřejnosti (46 %) a nalezených použitých injekčních stříkaček (187 %).

Z komparace řešených událostí v letech 2015 – 2018 lze tedy částečně odvodit, že snižování počtu událostí je dáno snižováním počtu přestupků. Dalo by se tedy říci, že občané méně páchají přestupky týkající se veřejného pořádku. Nedá se ovšem říci, že řešení přestupků v dopravě by mělo klesající tendenci. Jde spíše o kolísavost danou okolnostmi v předmětném městě a konkrétním místě.

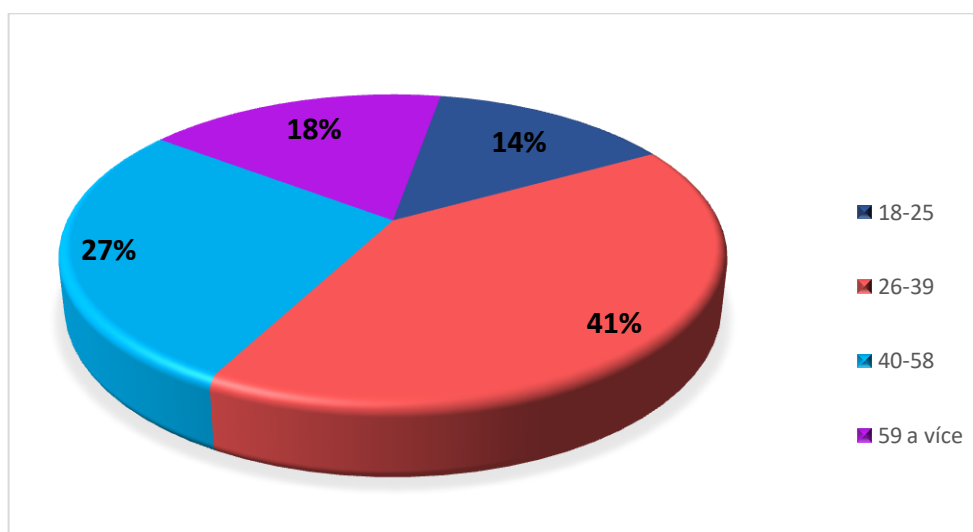
4.6. Dotazníkové šetření

Vlastní dotazníkové šetření proběhlo formou ankety mezi občany Mladé Boleslavi v roce 2019 a to v období od února do dubna daného roku. Forma dotazníku byla zvolena jako klasická, tedy papírová. Záměrem bylo oslovit respondenty ve všech věkových kategoriích, což by při on-line dotazování bylo méně pravděpodobné. Dotazník obsahuje 16 otázek, a v jeho úvodu je uvedeno, že dotazník je určen pro občany Mladé Boleslavi, případně pro občany, kteří denně dojíždějí do Mladé Boleslavi za prací či studiem. Následují informace o postupu vyplňování a účelu dotazníku. První tři otázky jsou osobní a týkají se tedy respondentů samotných, zbylé otázky se týkají práce městské policie, pocitu bezpečnosti ve městě a poslední tři otázky směřovaly také přímo na dopravní situaci ve městě. Po vypracování dotazníku proběhla pilotní studie, ve které bylo na deseti osobách ověřeno, že v této formě je dotazník srozumitelný a celkově vhodně sestavený.

Dotazníky byly distribuovány formou osobního roznosu po úřadech, obchodech, restauracích, dalších provozovnách a kontaktních centrech ve městě, kde byly k dispozici pro veřejnost a na stejném místě byly po dvaceti dnech opět vyzvednuty. Celkem bylo rozdáno 195 dotazníků, z nichž bylo vráceno 124 kusů. Poté proběhla kontrola kompletnosti dotazníků, během které bylo zjištěno, že 120 z nich bylo vyplněno tak, že mohly být pro šetření použity. Návratnost dotazníků se tedy pohybuje okolo 63 %, což je uspokojivé. Následně byly jednotlivé dotazníky očíslovány a zjištěné údaje vloženy do tabulky pro následné přehlednější zpracování dat do grafů. V konkrétních otázkách, týkajících se práce městské policie pak pokračovalo 118 respondentů, neboť 2 odpovídající uvedli, že nevědí o tom, že je ve městě zřízena městská policie a jejich odpovědi by tedy nebyly pro náš průzkum dále vypovídající.

Po sběru dat byly údaje zaneseny do tabulky v programu Excel, pro jejich přehlednější zpracování. Poté proběhlo grafické vyhodnocení dotazníkového šetření, které následuje.

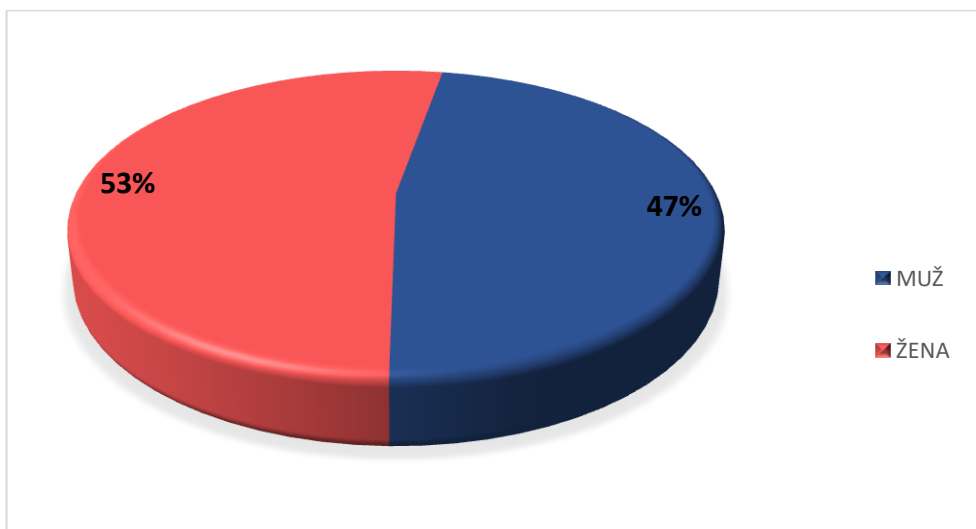
Graf 1 Jaký je Váš věk?

Zdroj: vlastní šetření, zpracování: vlastní

Jako první byla položena otázka č. 1 týkající se věku respondentů. Vzhledem k tomu, že byl průzkum prováděn v terénu, věk respondentů je v širším rozpětí, než by se dalo očekávat například u průzkumu pomocí sociálních sítí a je tedy i více vypovídající. V tomto případě jsou dotazovaní ve věku 18-70 let, ačkoliv dotazník horní věkovou hranici nestanovil. Dominovala věková kategorie 26-39 let, ve které bylo 49 odpovídajících, tj. 41 %, následovala kategorie 40-58 let s 33 respondenty a tedy 27 %. S větším odstupem je zastoupeno věkové rozmezí 18-25 let, kde odpovídalo 17 občanů což je 14 %. Kategorie uzavírá rozmezí 59 let a více. V této kategorii odpovídalo 21 osob, což je 18%. Respondenti v rozmezí 26-58 tvoří většinu odpovídajících a to 68%. Nicméně i další dvě kategorie jsou zastoupeny v dostatečném počtu.

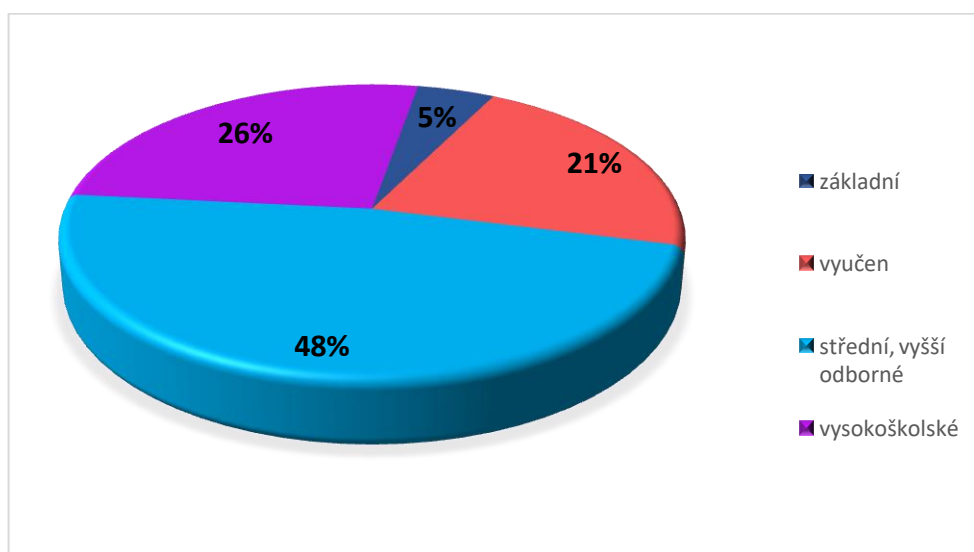
Graf 2 Uved'te prosím jednu z variant: muž x žena.

Zdroj: vlastní šetření, zpracování: vlastní

Z odpovědí na otázku č. 2, týkající se pohlaví, bylo zjištěno, že ze sto dvaceti odpovídajících bylo 57 mužů, tedy 47% a 63 žen, tedy 53%. Rozložení respondentů dle pohlaví je tedy odpovídající, neboť ani jedno pohlaví výrazně nepřevyšuje druhé a zhruba odpovídá rozložení v populaci.

Graf 3 Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

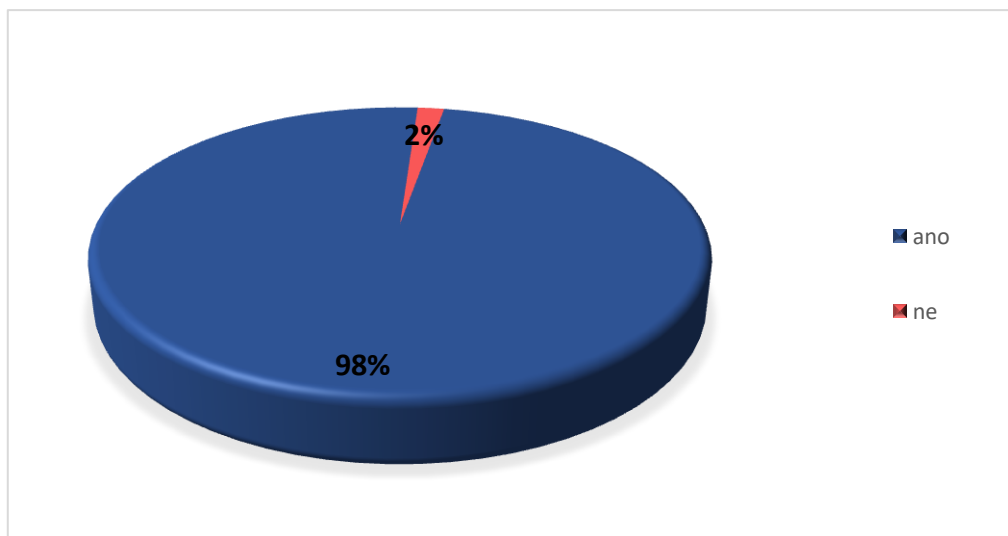
Zdroj: vlastní šetření, zpracování: vlastní

Třetí a poslední osobní otázka byla směřována na nejvyšší dosažené vzdělání dotazovaných. Dominantní kategorií je vzdělání střední vč. vyššího odborného, kterého dosáhlo 51 odpovídajících, tedy 43 %, což je téměř polovina dotazovaných. Následuje vzdělání vysokoškolské, kam se řadí 41 respondentů, což odpovídá 34 %. Jako další je s 19 % vzdělání ukončené výučním listem, do této kategorie se zařadilo 23 odpovídajících. Zbýlých 5 respondentů jako své nejvyšší dosažené vzdělání uvedlo základní, z celkového počtu je to tedy 4 %.

Vyhodnocení osobních otázek:

U položených osobních otázek, jsou zastoupeny relevantně všechny věkové kategorie a různé stupně vzdělání. Rozložení do kategorií nekopíruje zcela přesně rozložení v populaci občanů České republiky, nicméně žádná kategorie nevyčnívá. U otázky pohlaví máme zjištěno o 6% více žen než mužů, což zhruba odpovídá poměru v populaci, neboť žen je nepatrně (v jednotkách promile) více než mužů. Osoby ve vzorku byly vybrány náhodně, podle své ochoty se šetření zúčastnit. Co se týká vzdělání je v tomto šetření více vzdělaných občanů, než je průměr ČR. Jde například o skupinu vysokoškolsky vzdělaných odpovídajících, kteří v tomto šetření tvoří 34 % oproti celorepublikovým datům, kde počet vysokoškoláků je 19 %. U střešního vzdělání s výučním listem jde o 19 % oproti celorepublikovým 33 %. Pro účely našeho šetření můžeme tedy tento výběrový soubor vnímat jako reprezentativní vzorek, neboť jde o odchylky dané i například konkrétní lokací, kde bylo šetření prováděno.

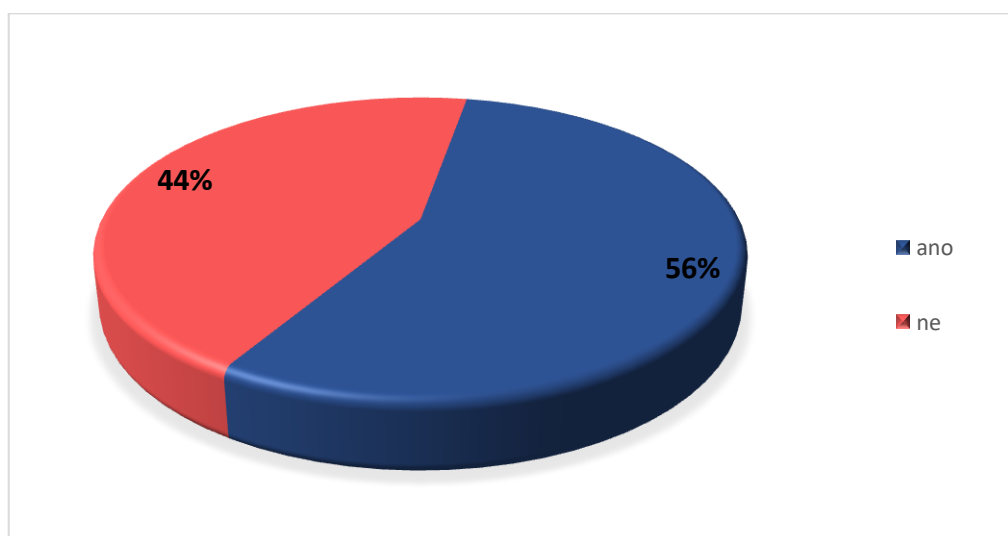
Graf 4 Víte o tom, že je v Mladé Boleslavi zřízena městská policie?

Zdroj: vlastní šetření, zpracování: vlastní

Čtvrtá otázka, a zároveň první, týkající se již odborného tématu, která navázala na otázky osobní se týkala povědomosti občanů o povědomí, zda je v Mladé Boleslavi zřízena městská policie. Pouze dva respondenti odpověděli záporně, tedy, že o fungování městské policie v Mladé Boleslavi neví, oproti 118 dotazovaným, kteří o fungování městské policie v Mladé Boleslavi ví. Po zodpovězení této otázky odpovídalo nadále 118 dotazovaných, kteří o fungování městské policie ve městě Mladá Boleslav mají povědomí.

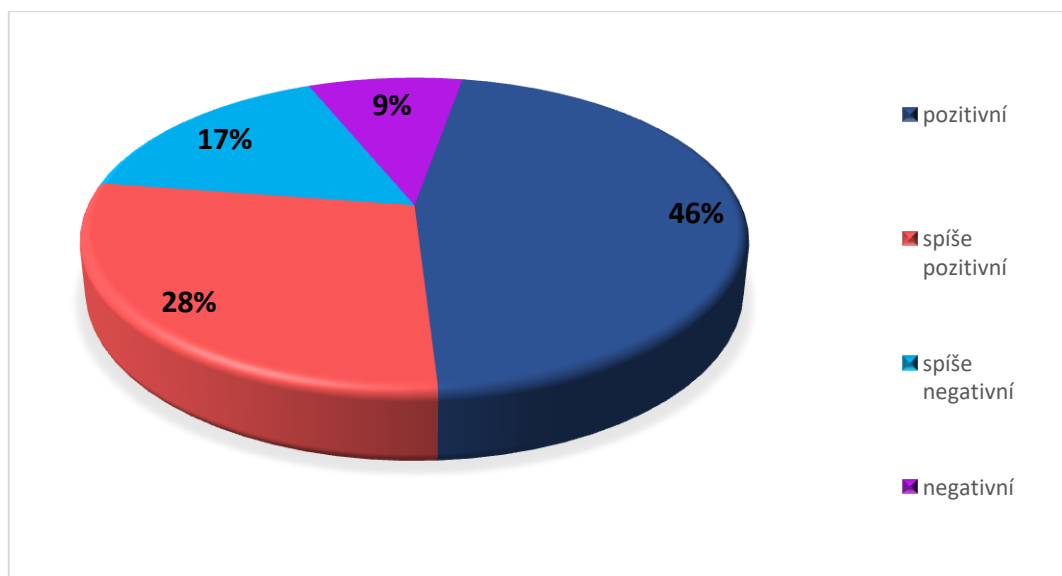
Graf 5 Máte osobní zkušenost s městskou policií?

Zdroj: vlastní šetření, zpracování: vlastní

Otázka směřující na osobní zkušenost s městskou policií byla kladně zodpovězena 67 občany, tedy více než polovinou dotazovaných. Osobní zkušenost s městskou policií nemá 53 respondentů.

Graf 6 Jakou máte zkušenost s městskou policií?

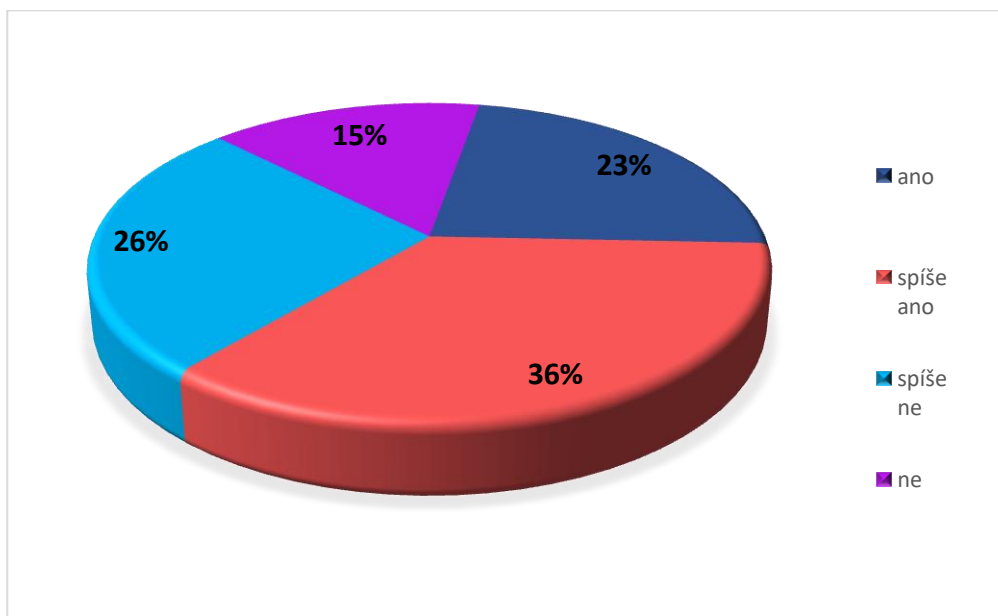

Zdroj: vlastní šetření, zpracování: vlastní

Otázka č. 6 „Jakou máte zkušenost s městskou policií“ byla určena pro respondenty, kteří na předchozí otázku č. 5 odpověděli, že s městskou policií mají osobní zkušenost. Jednalo se tedy o 67 osob, které odpovídaly spíše kladně. 31 dotazovaných (46 %) odpovědělo, že jejich zkušenost s městskou policií je pozitivní, u 19 dotazovaných (28 %) byla zjištěna spíše pozitivní zkušenost. Záporně hodnotilo osobní zkušenost celkem 26 % respondentů, z toho 17 % spíše negativně (11 osob) a 9 % negativně (6 osob).

Můžeme tedy zhodnotit, že zkušenost s městskou policií hodnotí kladně téměř tři čtvrtiny, kteří se strážníky přišli do osobního kontaktu.

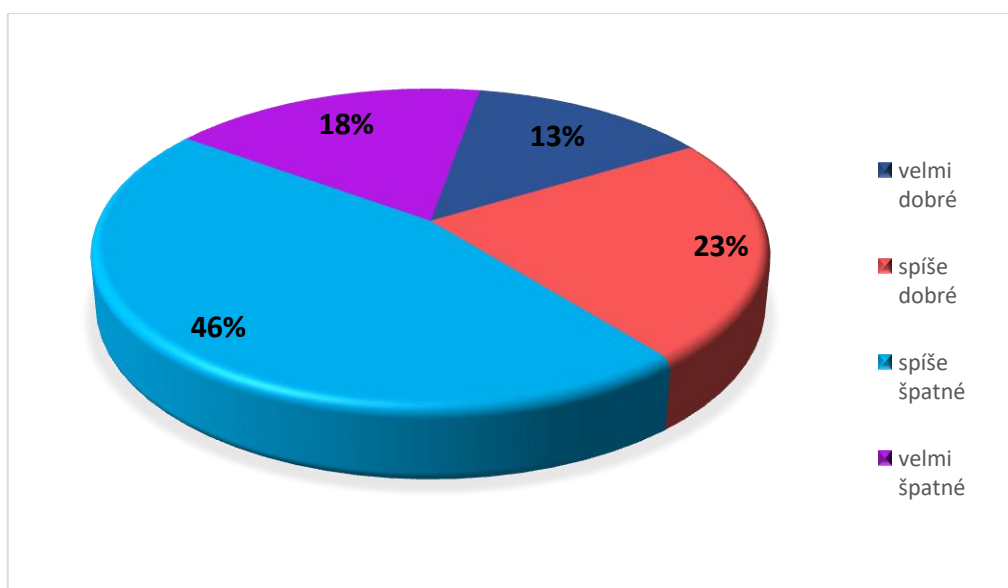
Graf 7 Máte důvěru v městskou policii?

Zdroj: vlastní šetření, zpracování: vlastní

Důvěrou v městskou policii má celkem 59 % dotazovaných, tedy více než polovina. 23 % občanů uvedlo, že důvěru má, 36 % ji spíše má. Zcela negativně odpovědělo 15 % občanů a odpověď „spíše ne“ uvedlo 26 % odpovídajících.

Graf 8 Jak hodnotíte vystupování a profesionalitu městské policie?

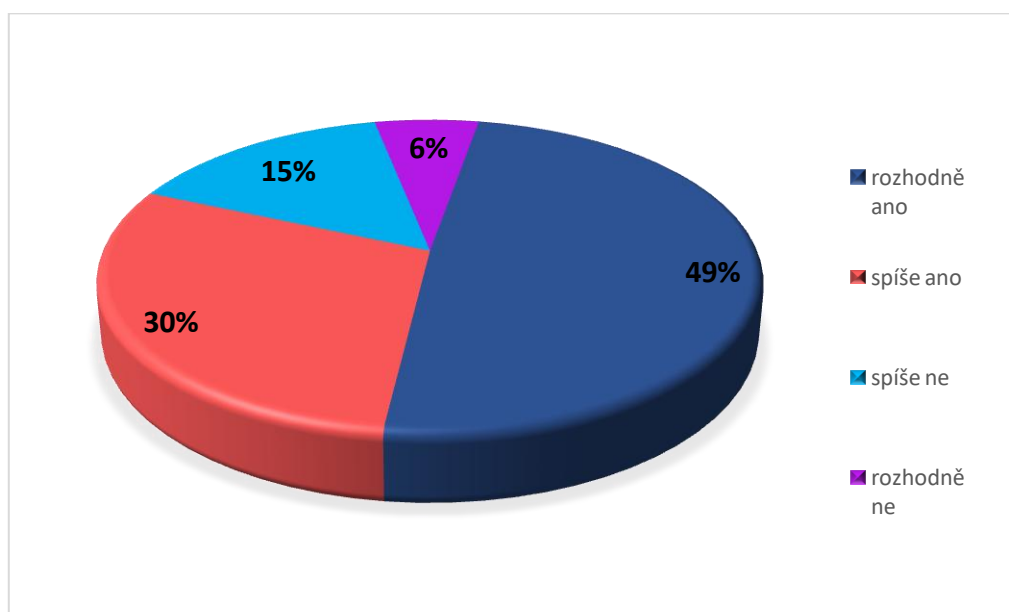

Zdroj: vlastní šetření, zpracování: vlastní

Důležitá pro vnímání práce městské policie občany je také otázka, která byla vedena v dotazníku pod č. 8 a to, jak občané hodnotí vystupování a profesionalitu městské policie. Téměř polovina dotazovaných a to 46 % uvedla, že vystupování a profesionalitu městské policie hodnotí spíše špatně. Dalších 21 % ji hodnotí velmi špatně. Zbýlých 36 % hodnotí vystupování a profesionalitu městské policie jako spíše dobře (27 odpovědí tj. 23 %) a velmi dobře (16 odpovědí – 13 %).

Zajímavé může být srovnání s předchozí otázkou, kdy 59 % občanů uvádí, že má nebo spíše má důvěru v městskou policii, ale zároveň 64 % občanů hodnotí vystupování městské policie jako spíše až velmi špatné. Z těchto výsledků lze odvodit, že ačkoliv mají občané spíše důvěru v městskou policii jakožto instituci, mají problém s vystupováním a profesionalitou strážníků. Vyhodnocení této otázky by mělo sloužit městské policii v Mladé Boleslavi jako námět k zamyšlení, zda nezlepšit profesionalitu a vystupování strážníků.

Graf 9 Domníváte se, že počet strážníků v Mladé Boleslavi je dostatečný?

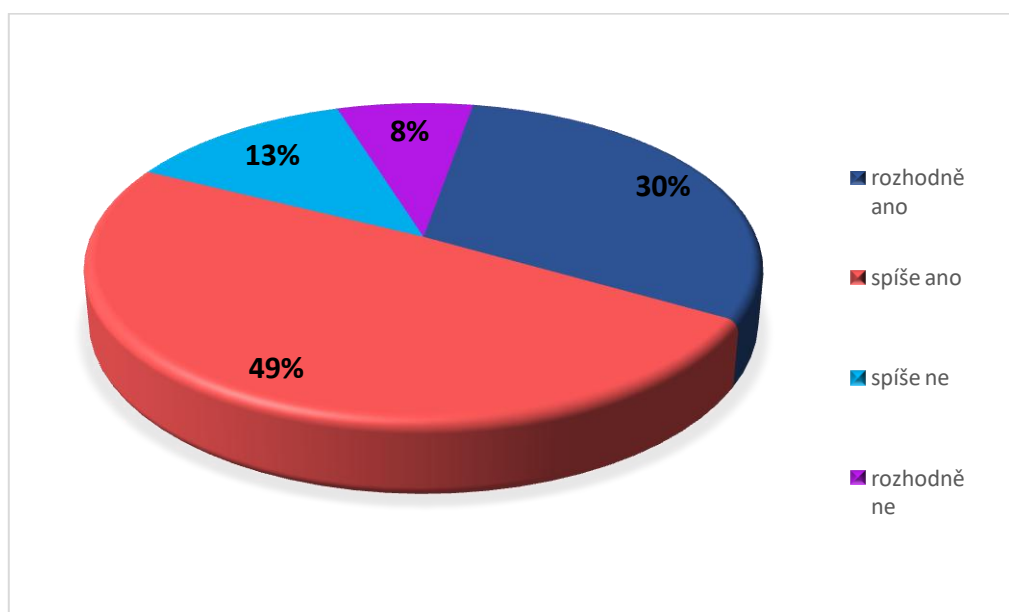

Zdroj: vlastní šetření, zpracování: vlastní

Vzhledem k tomu, že počet strážníků v Mladé Boleslavi je dlouhodobě pod tabulkovým stavem, odpovědi respondentů na otázku týkající se dostatečnosti počtu městských strážníků v Mladé Boleslavi jsou poměrně zajímavé. 49 % což je 58

dotazovaných, se domnívá, že počet strážníků ve městě je rozhodně dostatečný. Dalších 30%, tedy 35 respondentů odpovědělo, že počet strážníků je spíše dostatečný. Ze všech dotazovaných se jen 18 respondentů (15 %) domnívá, že počet strážníků je spíše nedostatečný a pouhých 7 dotazovaných (6 %) hodnotí jejich počet jako rozhodně nedostatečný.

Graf 10 Cítíte se díky strážníkům ve městě bezpečněji?

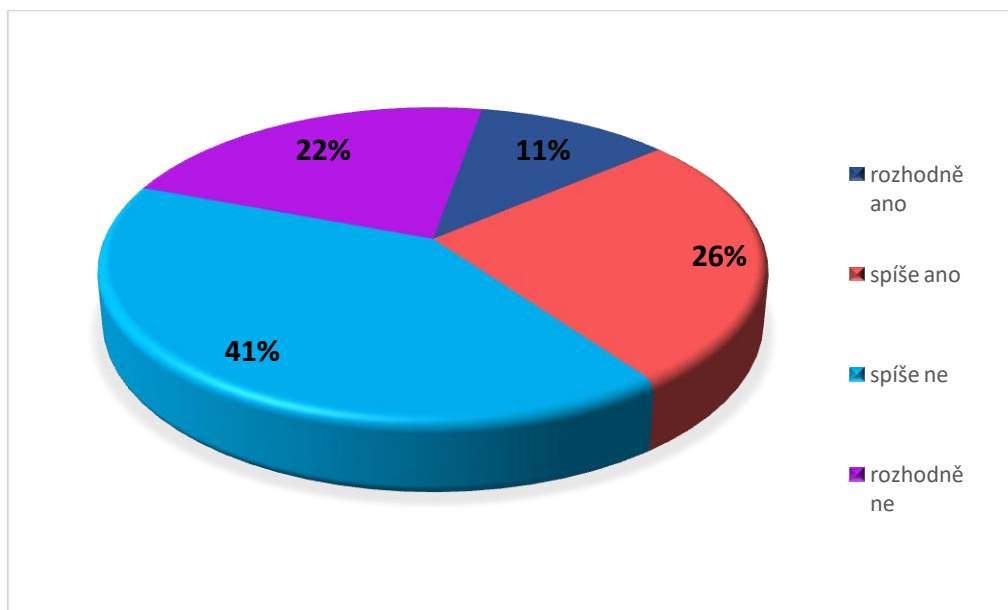

Zdroj: vlastní šetření, zpracování: vlastní

Cílem této otázky bylo zhodnocení, zda se občané cítí ve městě bezpečněji díky působení strážníků. Výsledky jsou hodnoceny zdola. Pouze 9 občanů odpovědělo, že se ve městě bezpečněji díky strážníkům rozhodně necítí. Následuje 15 občanů, kteří uvádí, že se ve městě bezpečněji spíše necítí. Záporně tedy odpovědělo celkem 21 % respondentů. Zbýlých 79% občanů, tedy téměř celé čtyři pětiny, odpovědělo na tuto otázku kladně. Konkrétně 58 respondentů uvádí, že se díky strážníkům cítí spíše bezpečněji a 36 respondentů uvádí, že se cítí rozhodně bezpečněji.

Zde můžeme jako u jedné z mála otázek průzkumu přesvědčivě tvrdit, že výsledky jsou poměrně jednoznačné a většina občanů se díky městské policii cítí ve městě bezpečněji.

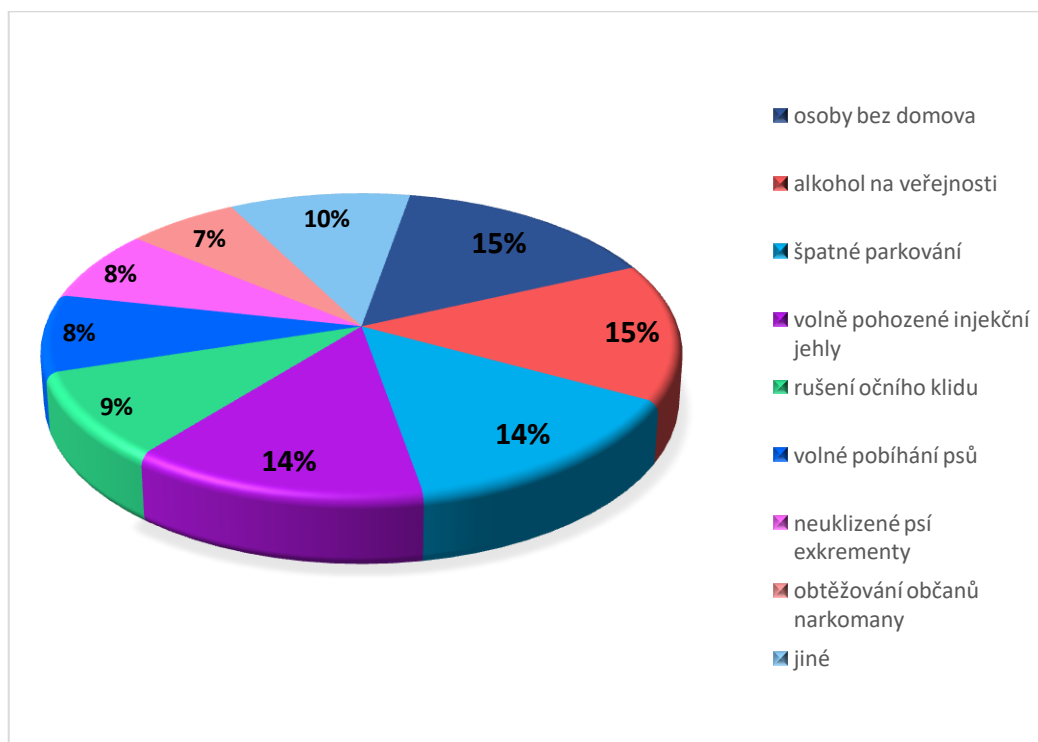
Graf 11 Zaměřují se podle Vás strážníci na důležité (problematické) oblasti?

Zdroj: vlastní šetření, zpracování: vlastní

Jako další byl položen dotaz, zda strážníci zaměřují svou pozornost správným směrem na důležité oblasti. Ze 118 se 31 dotazovaných (26 %) se domnívá, že strážníci se spíše zaměřují na důležité oblasti. Jen 13 respondentů (11 %) odpovědělo, že strážníci se na tyto oblasti rozhodně zaměřují. To, že strážníci rozhodně nemíří na důležité oblasti se domnívá 26 odpovídajících, což odpovídá 22 % a 41 % respondentů, tedy 48 občanů, se domnívá, že se na tyto oblasti spíše nezaměřují. Na tuto otázku logicky navazuje další, týkající se již konkrétních problémů a konkrétních oblastí na které by se, dle mínění občanů měli strážníci spíše zaměřit.

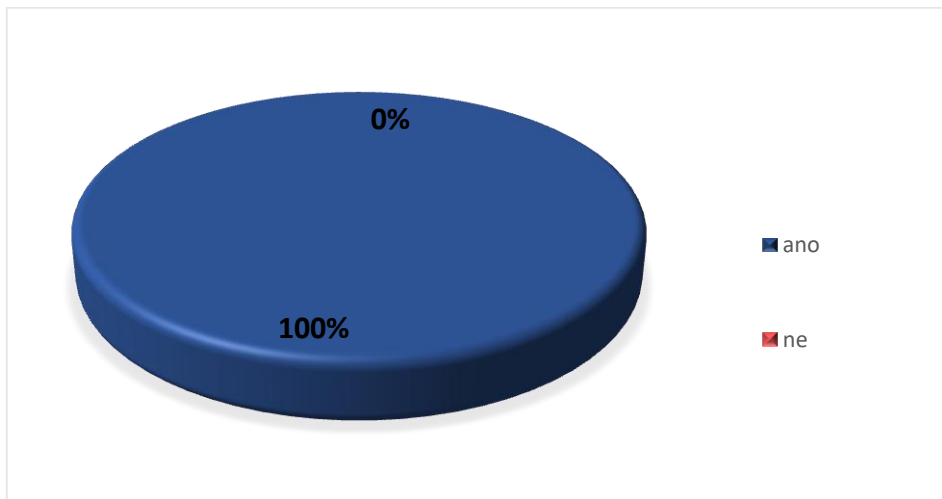
Graf 12 Co považujete za zásadní problémy našeho města, na které by se strážníci měli nejvíce soustředit?

Zdroj: vlastní šetření, zpracování: vlastní

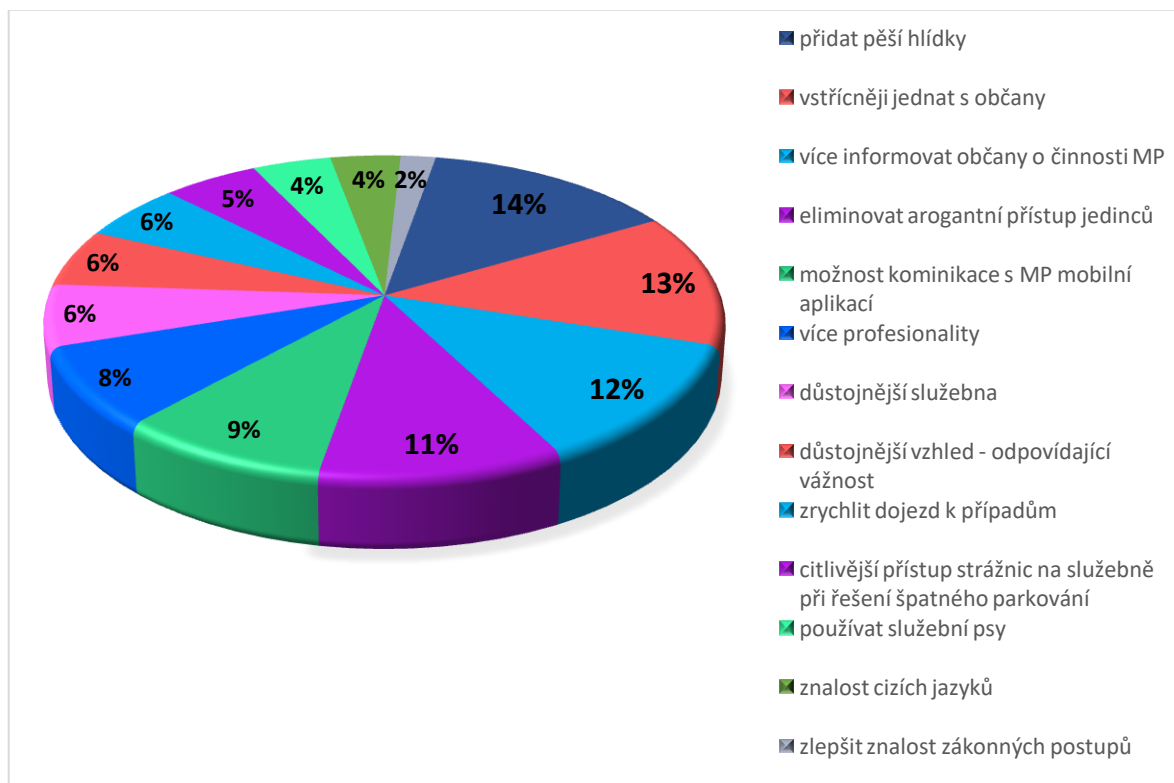
Tato otázka byla směřována obecněji s polouzavřenými možnostmi odpovědí, kde měli respondenti možnost vybrat více odpovědí. Pokud byla vybrána poslední odpověď „jiné“, byla možnost slovně doplnit jaký konkrétní problém, neuvedený ve výčtu zaškrťovacích odpovědí, mají respondenti na mysli. Ve znění otázky je uvedeno „...mimo dopravní situace...“, neboť na dopravní situaci budou směřovány následující otázky. Jako další problémy města uvedli respondenti (sestupně) řešení problému nepřizpůsobivých občanů, více kontrol na sídlištích, čistota ve městě, monitoring a řešení hluku v provozovnách i na ulicích v nočních hodinách, podomní prodeje.

Graf 13 Jsou dle vašeho názoru oblasti, které by měla městská policie v Mladé Boleslavi zlepšit, aby se pozitivně upravilo její vnímání veřejností? Pokud ano, na co je podle vás třeba se zaměřit?

Zdroj: vlastní šetření, zpracování: vlastní

Graf č. 14 Navazující na otázku a graf 13

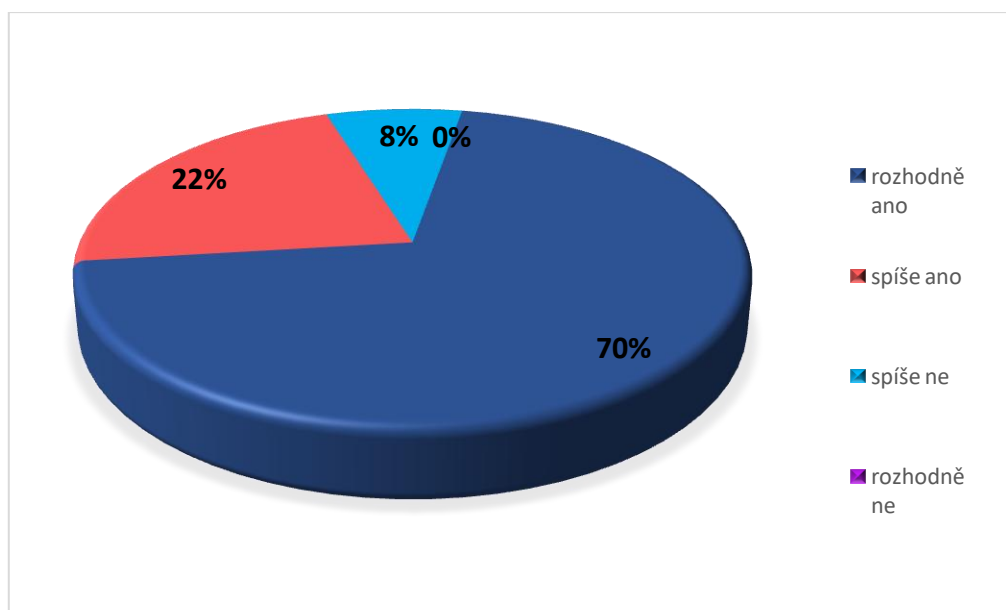
Zdroj: vlastní šetření, zpracování: vlastní

Jednoznačné odpovědi byly na otázku, týkající se zlepšení vnímání městské policie. Všech 118 respondentů odpovědělo tak, že strážníci mají rezervy, po jejichž odstranění by je mohla veřejnost lépe vnímat. Navazovala otevřená otázka, kde dotazovaní odpovídali slovně a uváděli konkrétní oblasti, na které by se strážníci měly zaměřit, aby veřejnost městskou policii vnímala lépe. Respondenti měli možnost uvést více odpovědí. Jednotlivých odpovědí bylo celkem 210 a daly se shrnout do třinácti kategorií. Nejčetnější odpovědí bylo přidání více pěších hlídek (29), následuje vstřícnější jednání s občany (28), poté zlepšit informovanost veřejnosti o činnosti strážníků (26), odstranění arogantního přístupu některých strážníků (22), dále byla navržena možnost komunikace s městskou policií přes mobilní aplikaci (19), následně důstojnější služebna (13), následuje důstojnější vzhled, více odpovídající vážnosti u některých jednotlivých strážníků (12), zrychlení dojezdu k nahlášeným případům (12), několik podnětů bylo na chování strážnic na „okénku“, na služebně, při projednávání výzev k podání vysvětlení týkající se špatného parkování (11). Pozitivnějšímu vnímání strážníků by mohlo, dle respondentů, pomoci také pořízení služebních psů (9), znalost cizích jazyků (8) či zlepšení znalosti zákonných postupů (4).

Na konec dotazníku byly, umístěny následující tři otázky, týkající se oblasti dopravy což je v Mladé Boleslavi jeden ze zásadních problémů. Vzhledem k průmyslové výrobě ve městě a několika desítkám tisíc zaměstnanců, kteří se střídají v pravidelných pracovních směnách je doprava ve městě velmi hustá a zároveň jsou zde velké problémy s parkováním. S problémy týkající se parkování se strážníci potýkají denně, což vyplývá i z počtu daných

parkovacích karet (výzev k podání vysvětlení za špatné parkování), kterých bylo například v roce 2017 vydáno celkem 12 337 a i když v posledním sledovaném roce 2018 toto číslo pokleslo, počet těchto výzev je stále velmi vysoký.

Graf 15 Domníváte se, že je dopravní situace ve městě problematická?

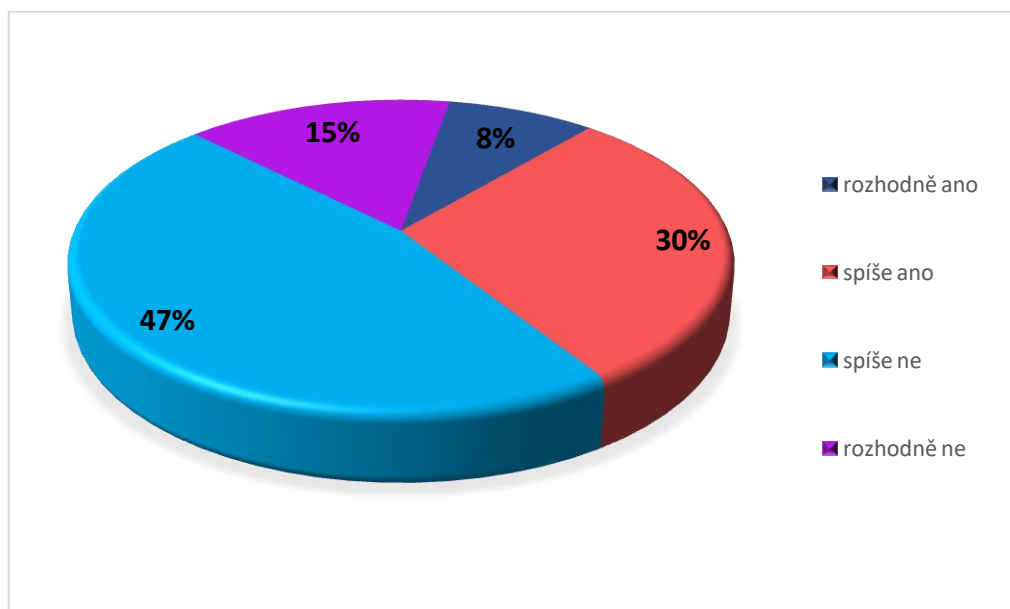
Zdroj: vlastní šetření, zpracování: vlastní

První otázka z oblasti dopravy byla položena obecně na problematiku dopravy ve městě. Většina dotazovaných, celých 70 %, tedy 83 respondentů odpovědělo, že dopravní situace ve městě je rozhodně problematická. Následuje 22 %, tedy 26 respondentů s odpovědí, že situace je spíše problematická. Pouze 9 dotazovaných na tuto otázku odpovědělo, že problematická spíše není. Žádný respondent neodpověděl tak, že by doprava ve městě problematická rozhodně nebyla, což je v tomto dotazníkovém šetření ojedinělé. Je tedy zřejmé, že dopravní situace ve městě je velmi problematická, což potvrzuje náš předpoklad z počátku praktické části této práce. Podle údajů z Českého statistického úřadu (dále jen „ČSÚ“) dojíždělo do Mladé Boleslavi v roce 2013 necelých 15 tisíc lidí za prací či studiem¹¹². Tento údaj poskytl ČSÚ právě v roce 2013 naposledy. Dá se ale předpokládat, že toto číslo v dalších letech rostlo, neboť automobilový průmysl je jedním z nejdynamičtějších sektorů české ekonomiky a zaměstnává stále více pracovních sil.

Na tento dotaz úzce navazuje další otázka, která se týká uspokojivosti řešení dopravní situace strážníky.

¹¹² Malý lexikon obcí České republiky 2013; dostupné online: <https://www.czso.cz/csu/czso/maly-lexikon-obci-ceske-republiky-2013-nl6r6nhlpw>

Graf 16 Domníváte se, že strážníci řeší dopravní situaci v rámci svých kompetencí uspokojivě?

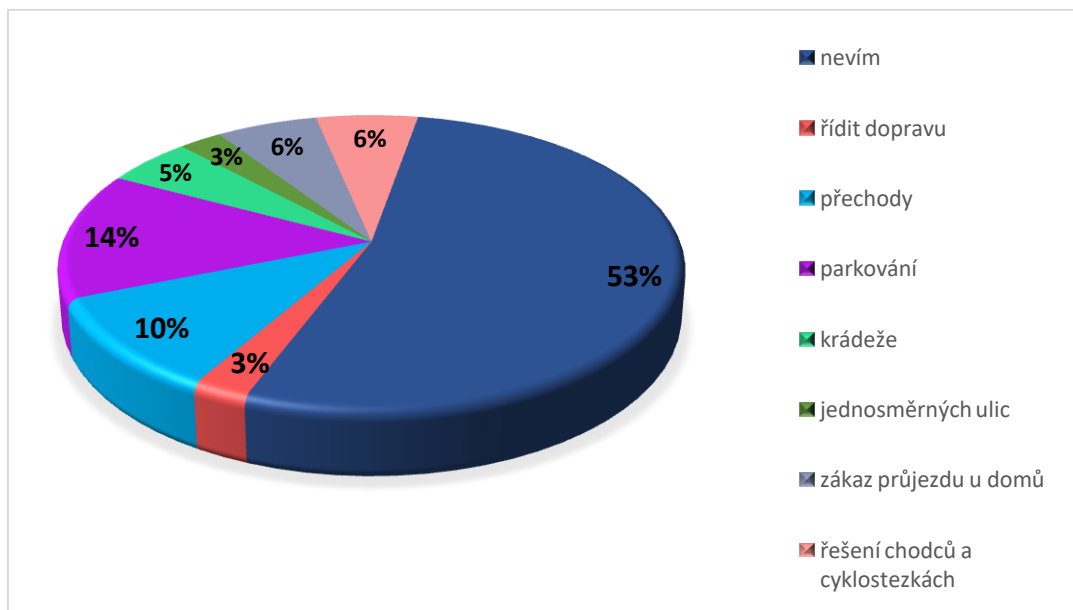

Zdroj: vlastní šetření, zpracování: vlastní

K této otázce bylo podáno krátké vysvětlení týkající se kompetencí strážníků tak, aby odpovídající mohli objektivně zhodnotit, zda strážníci řeší v rámci svých kompetencí problémy s dopravou uspokojivě. V tomto případě se domnívá 8 % (10 dotazovaných), že strážníci řeší dopravní situaci ve městě uspokojivě a 30 % (35 dotazovaných) se domnívá, že ji řeší spíše uspokojivě. A ačkoliv se 55 dotazovaných občanů (47 %) domnívá, že strážníci řeší dopravní situaci spíše neuspokojivě a 18 respondentů (15 %) se domnívá, že ji řeší rozhodně neuspokojivě je vzhledem k počtu rozdaných parkovacích karet (viz. výše), odtazovaných vozidel a například zjištěných přestupků při strojním čištění města zřejmé, že strážníci se řešení dopravní situace ve městě intenzivně, se zvyšující se tendencí a v rámci svých kompetencí věnují.

Jak již bylo uvedeno, řešení většiny přestupků v dopravě není hlavní náplní strážníků MP. Jedná se pouze o jejich okrajovou činnost, a to v zákony taxativně stanoveném rozsahu.

Graf č. 17 Co by měli strážníci udělat pro zlepšení dopravní situace ve městě?

Nejvíce občanů (61) odpovědělo na tuto otázku tak, že neví, co by měli strážníci ve městě činit pro zlepšení dopravní situace. Relevantních odpovědí nebylo mnoho. Jednalo se o potřebu zvýšení dohledu na přechodech (12), více řešit špatné parkování (16) a řešení chodců na cyklostezkách (7). O řešení parkování je pojednáno výše a dá se říci, že strážníci tuto oblast řeší, v rámci svých kompetencí, nadstandardně. Pro zvýšení dohledu na přechodech by bylo třeba více strážníků, než je u městské policie momentálně k dispozici. Při současném počtu osob ve směně není možné obsáhnout přechody ani u základních škol, natož ostatní, například frekventované, přechody ve městě. Odpovědí, z nichž některé mohou být vhodným námětem k dílčímu řešení dopravní situace, nicméně nejsou v kompetenci městské policie bylo více. Jde především o řízení dopravy ve špičce – při nejhustším provozu (3), více jednosměrných ulic (3), umístění zákazů vjezdů mimo rezidenty u panelových domů na sídlištích (7). Další zajímavá odpověď se týkala předcházení trestné činnosti – vandalismu a krádežím automobilů (6). K tomuto je třeba uvést, že strážníci v rámci svých kompetencí provádí hlídkovou – preventivní činnost v terénu v podstatě nepřetržitě a zároveň také monitorují situaci ve městě pomocí kamerového systému.

Odpovědi na otázky dopravního charakteru potvrdily, že ačkoliv se přes 2/3 občanů domnívá, že strážníci neřeší opravní situaci uspokojivě, fakticky ji nemohou řešit ve výrazně větším rozsahu, než ji v současné době řeší.

5. Výsledky

V této kapitole následuje shrnutí praktické části práce, zejména její pasáže spočívající v dotazníkovém šetření. Dotazování bylo prováděno na vzorku obyvatel Mladé Boleslavi, kde byly zastoupeny rovnoměrně skupiny všech věkových kategorií. Prakticky rovnoměrně odpovídali muži i ženy, a z hlediska vzdělanostního převažovali středoškolsky a vysokoškolsky vzdělaní respondenti. Tato skupina respondentů byla vyhodnocena jako vhodný reprezentativní vzorek. V šetření odpovídala na 16 otázek položených v dotazníku. Nadpoloviční většina dotazovaných má zkušenosti s městskou policií a to z 3/4 kladnou. S tím souvisí odpověď týkající se důvěry ve strážníky, kterou má nebo spíše má 60 % odpovídajících. Celkem 79 % respondentů se cítí díky strážníkům ve městě bezpečněji. Potud je městská policie hodnocena většinou kladně. Můžeme konstatovat, že občané s ní mají spíše kladné zkušenosti, zaslouží si jejich důvěru a se cítí díky strážníkům ve městě spíše bezpečněji.

Z tohoto pohledu jsou poměrně protichůdné výsledky dalších otázek, kde 65 % občanů uvádí, že profesionalitu a vystupování strážníků hodnotí spíše až velmi špatně. Podobné procento odpovídajících uvedlo, že se strážníci nezaměřují na důležité oblasti. K tomuto respondenti dále uvádí, že by se strážníci měli zaměřit na kontroly osob bez domova, alkoholu na veřejnosti, špatného parkování, pohozených injekčních jehel, rušení nočního klidu, volného pobíhání psů, neuklizených psích exkrementů, eliminovat obtěžování občanů narkomany, dále kontroly nepřizpůsobivých spoluobčanů, více se zaměřit na kontroly sídlišť, čistotu ve městě, hluk v provozovnách i na ulicích především v nočních hodinách a řešit podomní prodeje (*pozn. uvedeno sestupně*).

Vzhledem k počtu výše uvedených negativních odpovědí byla následující otázka, týkající se podnětů pro zlepšení práce strážníků, velmi relevantní. Všichni odpovídající se domnívají, že strážníci mají rezervy, po jejichž odstranění by mohla tato složka být veřejností lépe vnímána. Následovaly návrhy, jak tyto rezervy posílit. Nejvíce námětů bylo směřováno na přidání pěších hlídek, následuje vstřícnější jednání s občany a zlepšení informovanosti veřejnosti o náplni činnosti strážníků, dále také odstranění arogantního přístupu některých jedinců. Méně častějšími náměty byla uváděna možnost komunikace s městskou policií přes mobilní aplikaci, následně důstojnější služebna, důstojnější vzhled strážníků více odpovídající jejich vážnosti a zrychlení dojezdu k nahlášeným případům.

Několik jedinců pak uvádělo nevhodné až arogantní chování strážnic na služebně při projednávání výzev k podání vysvětlení týkající se špatného parkování, dále pořízení a aktivního používání služebních psů, znalost cizích jazyků či zlepšení znalosti zákonných postupů.

Z výše uvedeného lze zjistit několik poměrně protichůdných odpovědí. Ačkoliv je dle občanů třeba zlepšit vnímání městské policie například přidáním pěších hlídek, zároveň se domnívají, že strážníků je dostatek. Tyto odpovědi si odporují, neboť nedostatek pěších hlídek pramení pouze z nedostatku strážníků na jednotlivých směnách. Tito strážníci musí být tak především mobilní pro případ náhlého přesunu a nemohou vykonávat hlídkovou činnost v ulicích města, v takovém rozsahu, jak by bylo potřebné.

6. Závěr

V počátku této práce byly shrnuty **základní informace o obecní policii** jako instituci. Byly naznačeny **základní rozdíly mezi strážníkem**, jako příslušníkem obecní policie **a policistou**, jakožto příslušníkem PČR. Tyto dva pojmy bývají zaměňovány, a to i osobami, u kterých by se dalo očekávat, že toto základní povědomí mají.

Přiblíženy byly **práva a povinnosti strážníků** a následovalo shrnutí věcné a místní příslušnosti obecní policie. Tyto oblasti mají pevně dané hranice, které jsou taxativně dány, nelze je v žádném případě překračovat a suplovat tak například PČR, nebo jiné instituce.

Hlavním cílem této práce bylo především zjistit, jaké je postavení městské policie v rámci veřejné správy a zda mají občané povědomí o tomto postavení a činnosti městské policie. Dále bylo zjišťováno, zda jsou s prací městské policii spokojeni, jak strážníky vnímají a případně předložit návrhy na zlepšení zjištěných nedostatků. Lze konstatovat, že **v předmětné obci třeba navýšit počet strážníků**, především vzhledem k potřebě navýšení počtu hlídek. Dále lze doporučit, na základě četných námitek, **zlepšení chování k občanům**. Bylo by vhodné například strážníky poučit a vyškolit v oblasti mezilidských vztahů a jednání s občany. Zajímavými náměty na zlepšení vnímání obecní policie občany bylo také používání služebních psů, možnost komunikace s MP přes mobilní aplikaci či zlepšení znalosti cizích jazyků. Dle občanů se strážníci nezaměřují zcela správně na problematiku oblasti. Dle nich je třeba zaměřit pozornost na problematiku oblasti, za

které označili především osoby bez domova, požívání alkoholu na veřejnosti a špatné parkování.

Dílčí cíl spočíval ve zjištění nejčtenější řešené problematiky za sledované období. Bylo zjištěno, že nejvíce událostí bylo řešeno v oblasti špatného parkování, nejvyšší byl tedy počet udělených parkovacích karet. V rámci veřejného pořádku se jedná o odtažená vozidla a nalezené pohozené injekční jehly.

Je také třeba se zaměřit na zlepšení dopravní situace ve městě. Dle respondentů je dopravní situace ve městě rozhodně problematická, což byl i původní předpoklad. Respondenti navrhovali taková zlepšení, která nejsou zcela v kompetenci strážníků. Tyto návrhy lze pojmut jako náměty na rozpracování této problematiky, například v dalším stupni práce.

7. Seznam použitých zdrojů

Monografie

MACEK, Pavel. *Bezpečnostní služby. 2.*, dopl. vyd. Praha: Police history, 2008. ISBN 978-80-86477-48-0.

VETEŠNÍK, Pavel. *Zákon o obecní policii: komentář*. V Praze: C.H. Beck, 2009. Beckovy texty zákonů s komentářem. ISBN 978-80-7400-165-9.

MATES, Pavel. *Ochrana soukromí ve správním právu. 2.*, aktualiz. a podstatně přeprac. vyd. Praha: Linde, 2006. ISBN 80-7201-589-3.

MACEK, Pavel a Lubomír UHLÍŘ. *Dějiny obecních policií I.: (jejich odraz v heraldice)*. Praha: Police History, 2004. ISBN 80-86477-26-6

MACEK, Pavel, UHLÍŘ Lubomír. *Dějiny policie a četnictva III*. Praha: Police History, 2001. ISBN 8086477010.

MACEK, Pavel, UHLÍŘ Lubomír. *Dějiny policie a četnictva IV*. Praha: Police History, 2001. ISBN 978-80-86477-55-8.

ŠEBESTA, Patrik. *Zákon o obecní policii: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2018. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7552-455-3.

KOPECKÝ, Martin. *Zákon o obcích: komentář. 3. vydání*. Praha: Wolters Kluwer, 2017. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7552-862-9.

STRAKOŠ, Jan. *Zákon o některých přestupcích*. Praha: Wolters Kluwer, 2018. Praktický komentář. ISBN 978-80-7598-096-0.

JEMELKA, Luboš a VETEŠNÍK Pavel. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich: Zákon o některých přestupcích: komentář. 1. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2017. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-666-1.

Právní předpisy:

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky

Usnesení č. 2/1993 Sb., Usnesení předsednictva České národní rady o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součástí ústavního pořádku České republiky

Zákon č. 553/1992 Sb., o obecní policii

Vyhláška č. 418/2008 Sb., kterou se provádí zákon o obecní policii

Vyhláška č. 444/2008 Sb., o zdravotní způsobilosti uchazeče o zaměstnání strážníka, čekatele a strážníka obecní policie

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů

Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě

Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Zákon č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách

Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

Zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích

Zákon č. 274/2008 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o Policii České republiky

Usnesení 1/1998 SbNU, sv. 10, K povinnosti občana uposlechnout výzvy veřejného činitele při výkonu jeho pravomoci

On-line zdroje:

Správní řád a obecní policie; dostupné z: www.mvcr.cz/soubor/spravni-rad-a-obecni-policie-2011-pdf.aspx

Úvod do problematiky obecní (městské) policie *Ministerstvo vnitra* Dostupné z:
<https://www.mvcr.cz/clanek/uvod-do-problematiky-obecni-mestske-policie.aspx?q=Y2hudW09Ng%3d%3d>

http://www.obecnipolicie.eu/a_dokument/1315760242_maturita.pdf

8. Přílohy

Příloha 1: Dotazník využitý v anketním šetření (zpracování vlastní)

Vážení,

zdvořile vás žádám o vyplnění tohoto anketního dotazníku vypracovaného pro účely mé bakalářské práce. Dotazník je určený pro obyvatele Mladé Boleslavi, případně denně dojíždějící do zaměstnání či za studiem, ve věku od 18 let a má dvě strany.

Otázky jsou očíslované, u každé otázky je na výběr více možností většinou pod písmeny a, b, c, d. Odpovědi uvádějte zakroužkováním písmena u Vámi vybrané odpovědi.

Dotazník je zcela anonymní.

Vyplněné dotazníky vyberu zpět osobně na konci tohoto měsíce.

Za Váš čas a projevenou ochotu Vám děkuji.

Aneta Šimonová

1. Věk

- a. 18-25 b. 26-39 c. 40-58 d. 59 a více

2. Pohlaví

- a. žena b. muž

3. Vzdělání

- a. základní b. vyučen c. střední nebo vyšší odborné d. vysokoškolské

4. Víte o tom, že je v Mladé Boleslavi zřízena městská policie?

- a. ano b. ne

5. Máte osobní zkušenost s městskou policií?

- a. ano b. ne

6. Jakou máte zkušenost s městskou policií? Pozn. Odpovídají pouze ti, co v předchozí otázce odpověděli „ano“ a mají tedy osobní zkušenost s městskou policií.

- a. Pozitivní b. spíše pozitivní c. spíše negativní d. negativní

7. Máte důvěru v městskou policii?

- a. ano b. spíše ano c. spíše ne d. ne

8. Jak hodnotíte profesionalitu a vystupování městské policie?

- a. velmi dobré b. spíše dobré c. spíše špatné d. špatné

9. Domníváte se, že počet strážníků ve Vašem městě je dostatečný?

- a. rozhodně ano b. spíše ano c. spíše ne d. ne

10. Cítíte se díky strážníkům ve městě bezpečněji?

- a. rozhodně ano b. spíše ano c. spíše ne d. ne

11. Zaměřují se, podle Vás, strážníci na důležité problematické oblasti?

- a. rozhodně ano b. spíše ano c. spíše ne d. ne

12. Co považujete za zásadní problémy našeho města, na které by se strážníci měli nejvíce soustředit?

- a. osoby bez domova b. alkohol na veřejnosti
c. špatné parkování d. pohozené injekční jehly
e. rušení nočního klidu f. volné pobíhání psů
g. neuklizené psí exkrementy h. obtěžování občanů narkomany

jiné (doplňte): _____

13. Jsou dle vašeho názoru oblasti, které by měla městská policie v Mladé Boleslavi zlepšit, aby se pozitivně upravilo její vnímání veřejností?

- a. ano b. ne c. nevím

Pokud ano, na co je podle vás třeba se zaměřit? (doplňte) _____

14. Myslíte si, že je dopravní situace ve městě problematická?

- a. rozhodně ano b. spíše ano c. spíše ne d. rozhodně ne

15. Domníváte se, že strážníci řeší dopravní situaci v rámci svých kompetencí uspokojivě?

- a. rozhodně ano b. spíše ano c. spíše ne d. rozhodně ne

16. Co by měli strážníci udělat pro zlepšení dopravní situace ve městě? (doplňte)
